

ก้าวแรกสู่

ปลูก
ที่ยิ่งใหญ่

ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่

จากจุดเริ่มต้นของคำว่า ก้าวแรก ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จฯ เยี่ยมพสกนิกรไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อช่วยเหลือราษฎรชาวบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่ประสบปัญหาเดือดร้อนจากอัคคีภัยครั้งใหญ่ หลังจากนั้นพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรไปทุก ๆ พื้นที่ ตั้งแต่ก้าวแรกที่ไปล้วนมีความหมาย และคุณค่า ทั้งการเยี่ยมเยียนช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาจากภัยพิบัติต่าง ๆ การรับรู้และเข้าใจความเป็นอยู่ สถานการณ์ ปัญหา และทรงช่วยเหลือหาทางแก้ไข จนกลายเป็นโครงการพัฒนาต่างๆ ตามแนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลายพันโครงการ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่ราษฎรสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิต

หนังสือ “ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่” เป็นการต่อยอดขยายผลจากหนังสือ ๗๐ เส้นทาง ตามรอยพระบาท โดยครั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้คัดเลือก โครงการพระราชดำริที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความเป็นอยู่ของราษฎร จากในอดีตเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหามากมาย บางพื้นที่มีปัญหาดินเปรี้ยว ดินเค็ม การบุกรุกทำลายธรรมชาติ หรือบางพื้นที่ปลูกพืชเสพติด แต่ปัจจุบันพื้นที่เหล่านั้นได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูจนมีคุณค่ายิ่งต่อการดำรงชีวิตของราษฎร และเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้คน รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ถือเป็นก้าวที่ยิ่งใหญ่ที่ ททท. ได้คัดเลือกมานำเสนอในวาระถวายความอาลัย ด้วยความสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ จำนวน ๙ เส้นทาง

สารบัญ

ภาคกลาง

- เส้นทางที่ ๑ ตามรอยพระบาทดั้นทุกขี้อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี, โครงการขังห้วยมัน, ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จ.เพชรบุรี และอ่างเก็บน้ำเขาเต่า จ.ประจวบคีรีขันธ์
- เส้นทางที่ ๒ น้ำพระทัยแห่งพระเมตตาโครงการประจวบชัยน้ำคลองลัดโพธิ์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และชุมชนบางกะเจ้า สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ จ.สมุทรปราการ

หน้า

๘

๑๔

ภาคตะวันออก

- เส้นทางที่ ๓ ทรงเป็นนิกอนุรักษ์จากผืนดินจรดชายฝั่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.จันทบุรี และโครงการสวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จ.ระยอง

๒๐

ภาคเหนือ

- เส้นทางที่ ๔ จากไร่เลื่อนลอยสู่สถานีวิจัยเกษตรหลวงแห่งแรก
สถานีวิจัยเกษตรหลวงอ่างขาง และชุมชนบ้านยาง จ.เชียงใหม่ ๒๖
- เส้นทางที่ ๕ พลับพลาผืนป่าเสื่อมโทรมสู่เกษตรแผนใหม่
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่โจ้และสถานีวิจัยเกษตรอินทนนท์ จ.เชียงใหม่ ๓๐
- เส้นทางที่ ๖ พระอัจฉริยภาพแห่งการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะเงาะ จ.เชียงราย ๓๔

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- เส้นทางที่ ๗ พอเพียงด้วยวิถีเกษตรกรรม
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จ.สกลนคร, และบ้านเชียง จ.อุดรธานี ๔๒

ภาคใต้

- เส้นทางที่ ๘ พ่อของแผ่นดินผู้ทรงแก้ปัญหาดิน
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
และโครงการสวนพฤกษศาสตร์ชายแดนภาคใต้ ต.กะลุวอ จ.นราธิวาส ๔๘
- เส้นทางที่ ๙ บรรเทาทุกข์ปวงชนชาวลุ่มน้ำ
โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ประจวบฯบายน้ำอุทกวิทยาประสิทธิ
พิพิธภัณฑสถานพระเกียรติ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง
พระตำหนักประทับแรมเฉลิมพระเกียรติ ปากพนัง
ชุมชนนาบอน ๕๒

โครงการขังท่วมมัน

ภาคกลาง

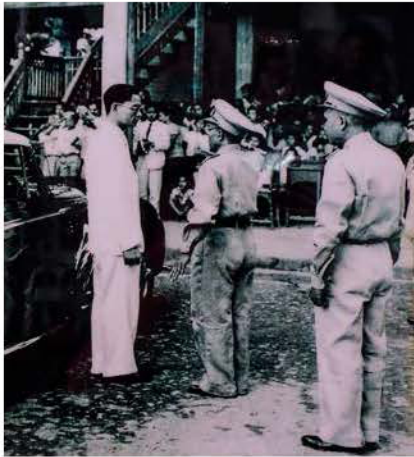
เส้นทางที่ ๑

ตามรอยพระบาทดับทุกข์

อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี, โครงการซั้งหัวมัน, ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จ.เพชรบุรี
และอ่างเก็บน้ำเขาเต่า จ.ประจวบคีรีขันธ์

ในช่วงเวลาของการเดินทางตามรอยพ่อ เราอาจเริ่มจากจังหวัดราชบุรี ใกล้ๆ กับกรุงเทพฯ โดยแวะไปที่ตลาดบ้านโป่ง ซึ่งสถานที่นี้ได้ชื่อว่าเป็นก้าวแรกที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ได้เสด็จฯ เยี่ยมให้กำลังใจจากราชบุรีที่เดือดร้อนจากไฟไหม้ตลาด และสูญเสียทรัพย์สินจนแทบหมดสิ้น หลังจากเกิดเหตุผ่านไป ๔ วัน (วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๗)

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้ราษฎรที่เดือดร้อนเป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งทุกวันนี้มีครอบครัวของคนในชุมชนบ้านโป่งที่เก็บรักษาเอกสารที่เกิดขึ้นในอดีตไว้อย่างดี ตลาดที่ถูกเพลิงไหม้จนไม่มีทรัพย์สินใดเหลือ ได้ถูกบันทึกภาพไว้พร้อมๆ กับภาพที่ถูกตราตรึงในใจของชาวบ้านโป่งในการเสด็จฯ เยี่ยมของทั้งสองพระองค์ (มีภาพรวบรวมไว้ที่ร้านถ่ายภาพสีเงิน)

ในอดีตบ้านโป่งคือศูนย์รวมการค้าการเดินทาง มีชาวจีนและชาวมอญมาอยู่อาศัยเป็นหลัก ภายหลังจึงได้มีการวางผังเมืองและระบบความปลอดภัยที่ดีขึ้น

แม้ในปัจจุบันบริเวณนี้จะกลายเป็นอาคารพาณิชย์ เรียบง่ายเรียงราย และแบ่งพื้นที่ด้วยถนนอย่างเป็นระเบียบมากขึ้น แต่ความทรงจำครั้งนั้นก็ไม่เคยเลือนหายไป รวมทั้งความประทับใจที่พระองค์ได้ทอดพระเนตรและยื่นพระหัตถ์มาช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว

สิ่งที่น่าสนใจของบ้านโป่งคือ วัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ให้เราสัมผัสได้ ของกินที่มีรสชาติถูกปากหาทานได้ง่ายๆ และหากได้พูดคุยกับผู้คนที่นี่ จะยิ่งสัมผัสได้ถึงน้ำพระทัยของพระองค์ที่ทรงห่วงใยทุกข์สุขของคนไทยตลอดเส้นทางของ

ถนนที่เคยเป็นพื้นที่ไฟไหม้ และยังคงสะท้อนให้เห็นว่าการมีพ้อของแผ่นดินมาหิบบยืนกำลังใจให้ในยามทุกข์ยาก ทำให้ประชาชนของพระองค์มีพลังในการสู้ เพื่อก้าวผ่านอุปสรรคไปให้ได้ ผู้ที่สนใจและมีเวลาอยากรู้เรื่องราวความเป็นมาของอำเภอบ้านโป่ง แนะนำให้ลองแวะบ้านโป่งวันวาน บ้านคลาสสิกที่น่าขงเก่ามาเล่าความหลังให้คนรุ่นลูกรุ่นหลานได้ฟังกัน

บ้านโป่งวันวาน

๑๔/๑ ม.๑๔ ต.ปากแรต อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ๗๐๑๑๐
โทร. ๐๙ ๘๕๔๔๙ ๑๙๓๒

การเดินทาง

เดินทางด้วยทางหลวงหมายเลข ๔ ถนนเพชรเกษม ตรงเข้าทางแยกอำเภอบ้านโป่งแล้วมุ่งหน้าไปทางตัวเมือง ก่อนขึ้นทางยกระดับให้เบี่ยงซ้ายและกลับรถได้สะพาน จะมองเห็นป้ายบอกทางเข้าประมาณ ๒ กิโลเมตรก็จะถึง

จากแผ่นดินที่ไม่สามารถเพาะปลูกทางการเกษตรได้ เป็นแนวตะเข็บชายแดนไทย-พม่า พระองค์ทรงห่วงใยภัยที่คนไทยอาจได้รับจากความยากจนหรือผลกระทบที่เกิดจากความมั่นคงของประเทศ ด้วยทรงทำการศึกษาพื้นที่และสภาพแวดล้อมต่างๆ อย่างสมบูรณ์ พระองค์จึงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการชิงห้วยมันขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการเพาะปลูก ให้ราษฎรของพระองค์ได้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ในระยะยาว

ในพื้นที่โครงการนี้เป็นแปลงพืชเศรษฐกิจหลายชนิด ทั้งผลไม้และพืชผักต่างๆ เช่น สับปะรด มะนาว มะพร้าว รวมทั้งมันเทศ ปลูกแบบไม่ใช้สารเคมี ทั้งยังมีฟาร์มสัตว์และแปลงเกษตรให้ได้นั่งรถรางพามาทั่วไร้ และมีจักรยานให้ปั่นรอบโครงการ โดยมีค่าเช่าชม ผู้ใหญ่ ๒๐ บาท นักเรียน นิสิต นักศึกษา ๑๐ บาท

โครงการชิงห้วยมัน ตามพระราชดำริ

๑ ม.๕ บ้านหนองคอไก่ ต.เขากะมุก อ.ท่าายาง
จ.เพชรบุรี ๗๖๑๓๐
โทร. ๐ ๓๒๔๙ ๒๗๖๑

ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่ : ๐๙

การเดินทาง

จากอำเภอท่าช้าง ผ่านโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี ไปตามเส้นทางตำบลท่าไม้ ผ่านที่ทำกรเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก-เขาเตาหม้อ และโรงเรียนบ้านทุ่งโป่ง จะมาถึงโครงการซึ่งท่วมัน ตามพระราชดำริ ด้วยระยะทางประมาณ ๔๗ กิโลเมตร

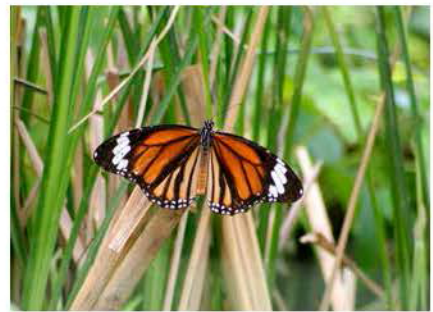

จากนั้นมุ่งหน้าต่อไปยังโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในอดีตพื้นที่แห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรในทุกด้าน มีสัตว์ป่าโดยเฉพาะเนื้อทรายอาศัยอยู่ และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของราษฎรพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงมีพระบรมราชโองการให้ประกาศเป็นเขตพระราชनिเวศน์มฤคทายวัน และห้ามมิให้ทำอันตรายสัตว์ในพื้นทีนี้ แต่ต่อมาเกิดการบุกรุกถางป่า ทำไร่สับปะรดและใช้สารเคมี จึงทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรมลง ธรรมชาติขาดสมดุลแผ่นดินไม่สามารถปลูกพันธุ์ไม้ได้

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ พระองค์ทรงห่วงใยระบบนิเวศทางธรรมชาติที่จะเกิดผลกระทบ หากเราไม่รักษาสมดุลต่างๆ ทางธรรมชาติไว้ก็คงอยู่ได้ เพราะถ้าระบบนิเวศไม่ถูกทำลาย ความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติก็จะคงอยู่ให้ทุกคนได้ใช้ประโยชน์ต่อไป จึงให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ฟื้นฟูสภาพผืนป่าให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ดังเดิม และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้มีความสุขอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ๗๖๑๒๐
 โทร. ๐ ๓๒๕๙ ๓๒๕๒
www.huaysaicenter.org

การเดินทาง
 มุ่งหน้าจากกรุงเทพฯ สู่อินนสายนเพชรเกษม
 ประมาณ ๒๒๐ กิโลเมตร

หากเดินทางต่ออีกไม่กี่นาที มาที่อำเภอหัวหิน จะพบกับเส้นทางโครงการในพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำเขาเต่า เพื่อจัดหาแหล่งน้ำสำหรับ อุปโภคบริโภคให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ชายทะเลเขาเต่า เมื่อครั้งที่พระองค์ได้เสด็จฯ เยี่ยมประชาชนในเขตหัวหินที่มีประชากรหนาแน่นแต่ขาดแคลนน้ำใช้อุปโภคและบริโภค อีกทั้งน้ำทะเลยังไหลเข้าท่วมพื้นที่เกษตร ทำให้ผลผลิตเสียหาย เมื่อราษฎรได้รวมกัน น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินแด่พระองค์ พระองค์ จึงทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน ๖ หมื่นบาท ให้กรมชลประทานสร้าง อ่างเก็บน้ำเขาเต่าขึ้น

ปัจจุบันอ่างเก็บน้ำเขาเต่าเป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้คนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก เพราะว่าเป็นโครงการในพระราชดำริและมี วิถีทัศน์ที่สวยงามของภูเขาและอ่างเก็บน้ำ หากได้มานั่งทอดสายตามหาความสวยงาม และระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ก็คงจะช่วยผ่อนคลายจิตใจได้ไม่น้อย

ทุกที่ที่เราได้เที่ยวในทุกเส้นทาง จะส่งมอบ ความรู้จากพ่อที่หยิบยื่นให้ตลอดเวลา การท่องเที่ยวตามรอยพ่อ นั้น ทุกก้าวจะพบว่า

ความยิ่งใหญ่ที่เราได้สัมผัสในวันนี้ มิใช่เพียง ความสวยงามตามธรรมชาติเท่านั้น โครงการนี้ ยังสะท้อนให้รู้ว่าพระองค์ทรงศึกษาศาสตร์ทุกแขนง ทรงงานหนักเพื่อให้พวกเราอยู่สบาย เพราะแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคนั้นเป็นเรื่องสำคัญ การจัดการแหล่งน้ำที่โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่านี่ จึงเป็นสถานที่ที่ผู้ไปจะได้รับชม วิถีทัศน์ที่งดงามและน้ำพระทัยของพระองค์ ที่ช่วยให้คนไทยได้ผ่อนคลายความทุกข์สืบต่อไป

โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่า
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
บ้านเขาเต่า ต.หนองแก อ.หัวหิน
จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๙๑๑๐

การเดินทาง

ใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม ผ่านสามแยกบายพาสไปตามถนนเข้าสู่อำเภอหัวหิน แล้วเลี้ยวขวาที่หลักกิโลเมตรที่ ๒๔๓.๖ ไปตามถนนลาดยาง เข้าไประยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จะถึงบริเวณอ่างเก็บน้ำเขาเต่า

ภาคกลาง

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

หอยเสียบจิ้มมะละกอ
จ.ประจวบคีรีขันธ์

เมนูกินเล่นแบบบ้านๆ แต่หาชิมไม่ได้ง่ายๆ กับหอยเสียบปิ้ง กินกับน้ำจิ้มมะละกอ ผสมถั่วลิสงคั่ว ได้ครบรสในคำเดียวทั้งความกรอบ เปรี้ยว หวาน มัน

ทริปตัวอย่าง ๒ วัน ๑ คืน

วันแรก

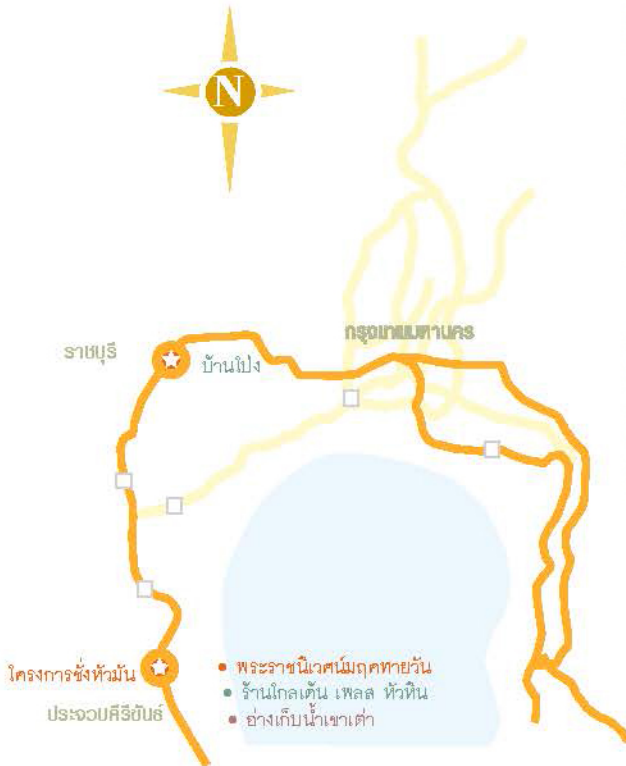
ช่วงเช้า เดินทางแวะชมบ้านโป่งวันวาน อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ตามรอยพระบาทเมื่อครั้งตลาดบ้านโป่งประสบอัคคีภัย

ช่วงบ่าย ชมโครงการขังหัวมัน ไร่ของพระองค์ และพักผ่อนใน อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

วันที่สอง

ช่วงเช้า เดินทางไปอ่างเก็บน้ำเขาเต่า ไร่เสียนธรรมชาติแห่งแรกในพระราชดำริ และชมศูนย์ทอผ้าบ้านเขาเต่า

ช่วงบ่าย เยี่ยมชมและทำบุญที่ศูนย์อนุรักษ์สุนัขหัวหิน แล้วแวะอุดหนุนสินค้าและผลิตภัณฑ์จากโครงการในพระราชดำริ ที่ร้านไกลเดิน เฟลส หัวหิน

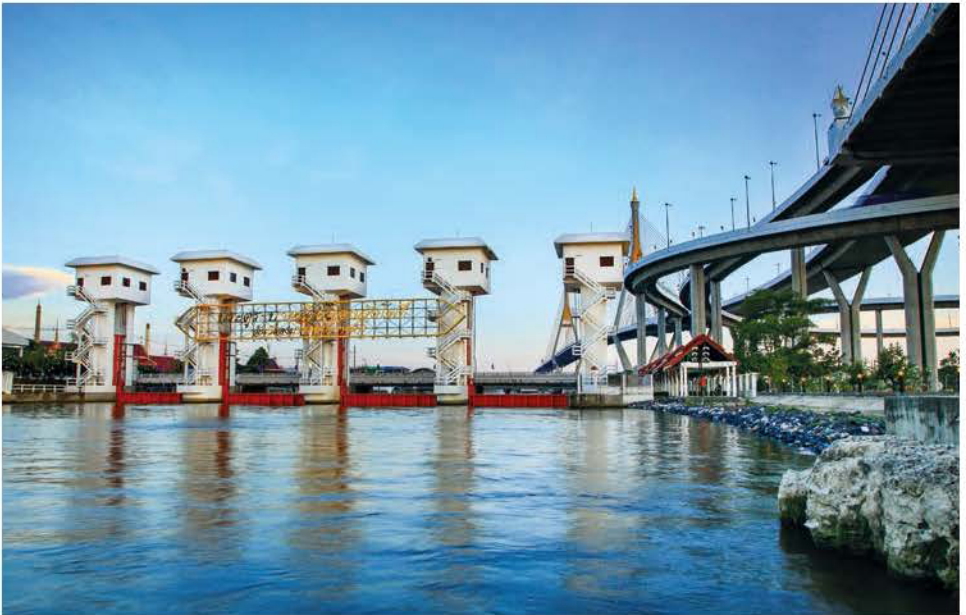
เส้นทางที่ ๒

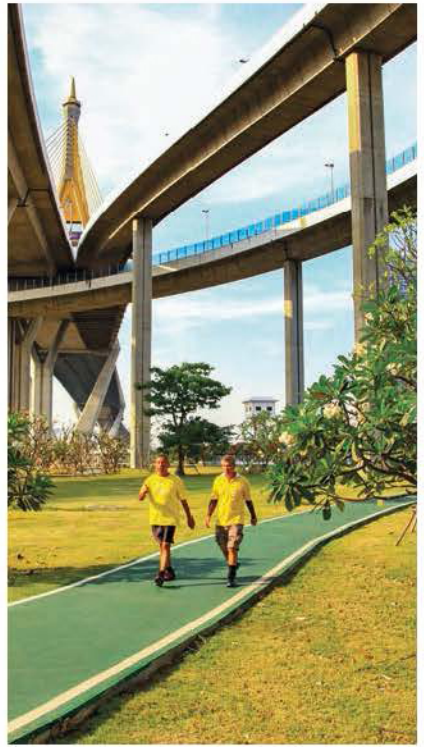
น้ำพระทัยแห่งพระเมตตา

โครงการประจวบระบายน้ำคลองลัดโพธิ์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
และชุมชนบางกะเจ้า สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ จ.สมุทรปราการ

ตลอดการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชนั้น เรื่องของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำนับเป็นสิ่งสำคัญที่พระองค์ได้พระราชทานโครงการไว้มากมาย ทรงศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยเฉพาะที่คลองลัดโพธิ์ โครงการประจวบระบายน้ำคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คือภาพสะท้อนในการแก้ปัญหาน้ำแบบยั่งยืนให้คนไทย ด้วยประตูเปิด-ปิดน้ำที่จะบรรเทาภัยจากน้ำท่วมให้สอดคล้องกับช่วงเวลาน้ำขึ้นน้ำลงสู่อ่าวไทย เพื่อลดปัญหาน้ำท่วมเขตภาคกลางซึ่งเป็นปลายน้ำของไทย

จากคลองลัดแนวเหนือ-ใต้ของคุ้มแม่ น้ำเจ้าพระยาที่มีสภาพต้นเขิน บริเวณหมู่ที่ ๙ ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ แต่ด้วยพระปรีชาสามารถและสายพระเนตรที่ยาวไกล พระองค์ท่านจึงมีพระราชดำริให้พิจารณาปรับปรุงคลองลัดโพธิ์ เพื่อช่วยให้แม่น้ำเจ้าพระยาไหลลัดลงทะเลได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น นี่จึงเป็นปรากฏการณ์ที่ช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วมที่ประสบมาช้านาน โดยได้เสด็จพระราชดำเนินทางชลมารคไปทรงเปิดประจวบระบายน้ำคลองลัดโพธิ์ พร้อมทรงเปิดสะพานภูมิพล ๑ ภูมิพล ๒

โครงการประจําพระบายน้ำคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น ทำประโยชน์ได้อย่างมหัศจรรย์ ช่วยลดระยะทางการไหลของแม่น้ำเจ้าพระยาจาก ๑๘ กิโลเมตร ให้ไหลลัดลงทะเลได้เหลือเพียง ๖๐๐ เมตร ลดเวลาการเดินทางของน้ำจาก ๕ ชั่วโมง เหลือเพียง ๑๐ นาทีเท่านั้น ทำให้ช่วยลดผลกระทบจากน้ำล้นตลิ่งในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จากสภาวะน้ำเหนือไหลหลากได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดระดับน้ำท่วมสูงสุด ๕-๖ เซนติเมตร และลดระยะเวลาน้ำท่วมลงได้ ๑-๒ วัน โดยสามารถระบายน้ำออกสู่อ่าวไทยได้เฉลี่ยวันละประมาณ ๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ทั้งยังมีศักยภาพในด้านการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยกังหันพลังน้ำอีกด้วย

บริเวณคลองลัดโพธิ์มีทั้งอาคารนิทรรศการให้ได้เข้าไปเก็บเกี่ยวความรู้ มีสวนสาธารณะให้พักผ่อนหย่อนใจหรือออกกำลังกาย และยังสามารเดินเล่นชมวิวด้านใต้สะพานภูมิพลที่ทอดยาวขนานไปกับลำคลองได้ จากนั้นเราจะเชื่อมต่อไปสู่เส้นทางบางกะเจ้า ปอดแห่งสุดท้ายของคนกรุงเทพฯ หรือแหล่งผลิตโอโซนลำดับ ๗ ของโลก ถูกยกย่องให้เป็นเส้นทางปั่นจักรยานยอดนิยม และในวันเสาร์-อาทิตย์ก็ยังมีตลาดบางน้ำผึ้งให้ได้เที่ยวชมของอร่อยในท้องถิ่นกันอย่างเพลิดเพลิน ซึ่งอาจทำให้คุณรักแผ่นดินไทยมากขึ้นเมื่อได้ผ่านการท่องเที่ยวเชิงศึกษาเส้นทางนี้

ที่บางกะเจ้านั้น หากใครไม่มีจักรยานเป็นของตัวเอง สามารถไปเช่าเข้านั้นได้ มีหลายร้านให้บริการ จากนั้นค่อยๆ ออกแรงปั่นชมธรรมชาติ ดูนกดูไม้ภายในสวนสาธารณะ ศรีนครเขื่อนขันธ์ หรือที่เรียกกันติดปากว่า สวนบางกะเจ้า เป็นเหมือนโอเอซิสใกล้กรุงที่คอยผลิตออกซิเจนให้สดชื่น โดดๆ กับสวนนั้นยังมีอีกหลายจุดให้แวะชม อย่างเช่น พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย ชมสีสันสวยสดของปลากัดหลากสายพันธุ์ ความคลาสสิกของวัดบางน้ำผึ้งนอก รับประทานอาหารท่ามกลางบรรยากาศงดงามร่มรื่นที่ Bangkok Tree House หรือจิบกาแฟหอมกรุ่นที่ร้านกาแฟในบ้าน มีทีเด็ดตรงกาแฟมะพร้าวปั่นและชาเขียวมะพร้าวปั่นที่หอมมัน แล้วยังมีเนื้อมะพร้าวนุ่มๆ ไล่ได้ด้วย

๐๑๖ : ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่

จากนั้นออกไปเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับบ้านรูปหอมสมุนไพร ที่มีกิจกรรมสนุกๆ ให้ได้ลองทำรูปหอมสมุนไพร ผ้ามัดย้อม ผ้าบาติก อาหารไทย และยังเป็นโฮมสเตย์สำหรับในวันพักผ่อนสบายๆ ด้วยการเที่ยวแบบเรียนรู้ตามรอยพ่อ

โครงการประจักษ์ระบายน้ำคลองลัดโพธิ์
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ช.ทรงคนอง ๑ ต.บางยอ อ.พระประแดง
จ.สมุทรปราการ
โทร. ๐๖ ๒๕๖๓ ๑๔๗๗

การเดินทาง

คลองลัดโพธิ์
รถยนต์ : ใช้เส้นทางไปอำเภอพระประแดง ก่อนถึงท่าน้ำพระประแดง เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเพชรหิรัญ ชุมชนบางกะเจ้า
รถยนต์ : ใช้เส้นทางเดียวกับคลองลัดโพธิ์ ไปตามถนนเพชรหิรัญ ซึ่งเป็นถนนสายหลักในบางกะเจ้า
เรือ : นั่งเรือข้ามฟากจากวัดบางนานอก ไม่ไกลมากนักจาก BTS สถานีบางนา หรือลงเรือหางยาวที่ท่าเรือคลองเตยนอก สู่ท่าเรือบางกะเจ้า

ภาคกลาง

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

น้ำพริกปลาสดิบางป่อ
จ.สมุทรปราการ

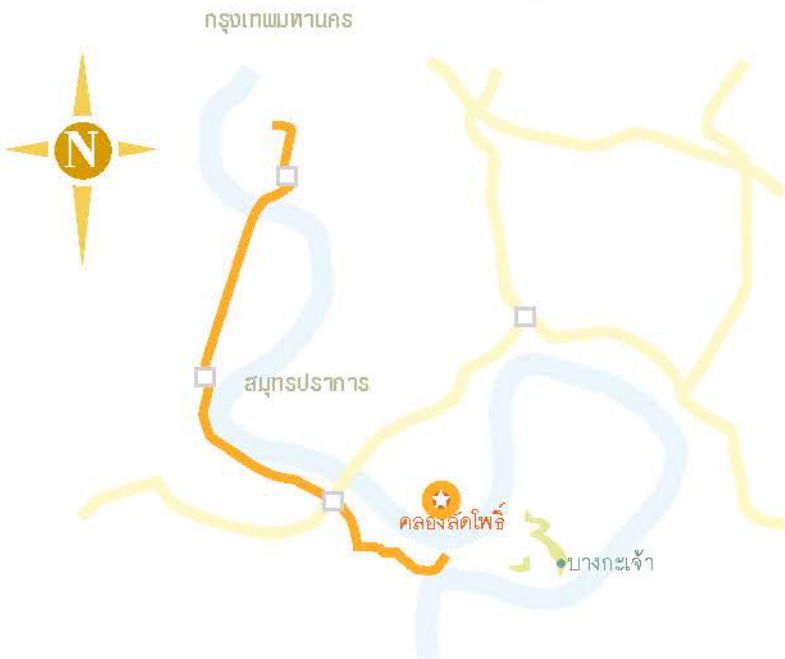
จากปลาสดิบางป่อเนื้อฟูนุ่ม นำมาแปรรูปเป็นน้ำพริกรสจัดจ้าน กินกับข้าวสวยร้อนๆ แล่นอร่อย

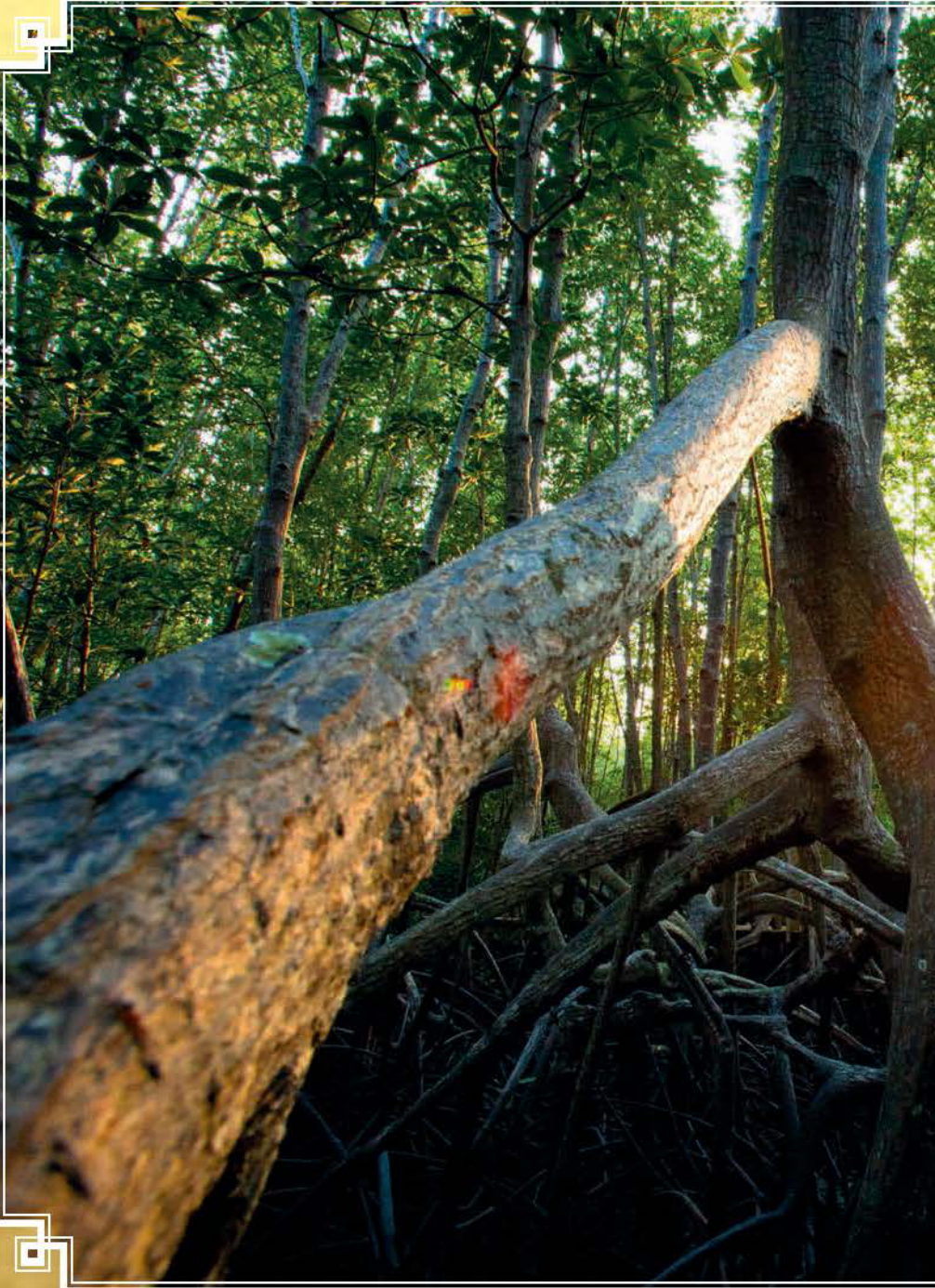
ทริปตัวอย่าง ๑ วัน

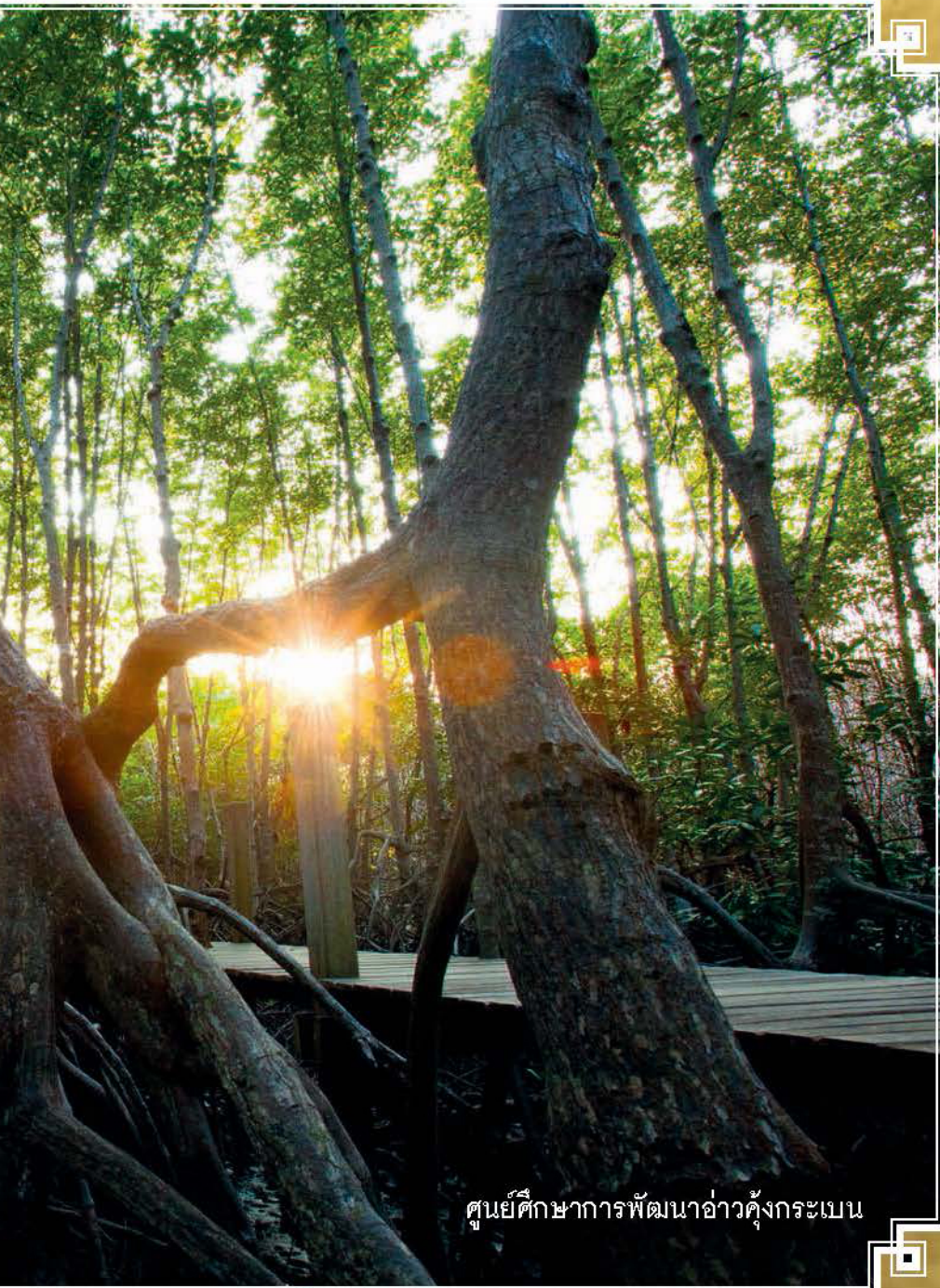
ช่วงเช้า เดินทางไปยังโครงการพระราชดำริ ประชูปะบายน้ำคลองลาดโพธิ์ และชมนิทรรศการพระราชกรณียกิจที่พิพิธภัณฑ์สะพานวงแหวนอุตสาหกรรม

ลองต๋องเรือคายัก เพื่อชมวิถีชีวิตชาวบ้านริมคลองแพ และแวะชิมของอร่อยพื้นเมืองที่ตลาดบางน้ำผึ้ง

ช่วงบ่าย ออกกำลังกายด้วยการปั่นจักรยานที่ชุมชนบางกะเจ้า และยังคงอยู่กับธรรมชาติอากาศบริสุทธิ์ที่สวนศรีนครเขื่อนขันธ์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน

ภาคตะวันออก

เส้นทางที่ ๓

ทรงเป็นนักอนุรักษ์จากผืนดินจรดชายฝั่ง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.จันทบุรี และโครงการสวนสมุนไพรมณีจพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จ.ระยอง

ด้วยการศึกษาลักษณะภูมิประเทศของไทย ในทุกภูมิภาคอย่างครบถ้วนในทุกมิติของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทำให้โครงการที่มีลักษณะเป็น ศูนย์การศึกษาพัฒนาเกิดขึ้นหลายแห่ง เช่น โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก็ถือเป็นอีกแห่งหนึ่งซึ่งก่อกำเนิดขึ้นจากพระอัจฉริยภาพของ พระองค์ด้านสิ่งแวดล้อม จัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษา และการอนุรักษ์ป่าชายเลน ทั้งพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำ โดยเมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนิน ประกอบพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ที่จังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้มีรับสั่งกับผู้อำนวยการจังหวัด ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม หรือพื้นที่สาธารณะที่เหมาะสมจะจัดทำโครงการพัฒนาอาชีพการประมงและการเกษตร ในเขตที่ดินชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรี และพระราชทานเงินที่ราษฎรได้ร่วมทูลเกล้าฯ ถวาย โดยเสด็จพระราชกุศลเพื่อเป็นทุนริเริ่มโครงการ ทำการศึกษา ทดลอง วิจัย เพราะพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่งและอนุรักษ์พันธุ์ไม้ของป่าชายเลน จนได้จัดสร้างในปี ๒๕๒๕

พระองค์ทรงให้ความสำคัญกับป่าชายเลน ไม่น้อยกว่าทรัพยากรอื่นๆ เพราะมีประโยชน์ต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ซึ่งได้ถูกบุกรุกทำลายจากผู้แสวงหาประโยชน์ส่วนตัว การมาเที่ยวที่นี้ ผู้ที่มาจะได้รับชมความสวยงามของธรรมชาติ ชายฝั่งทะเล อีกทั้งยังได้เรียนรู้การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการศึกษาเรียนรู้ วิจัยทดลอง ที่ถูกรวบรวมไว้ ณ ศูนย์ฯ แห่งนี้ ด้วยน้ำพระทัยอันหาที่สุดมิได้

เพื่อเป็นการศึกษารวมชาติและพักผ่อนหย่อนใจ
ไปพร้อมกัน แนะนำให้เดินตามทางสะพาน
ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน อ่าวคุ้งกระเบน
ซึ่งเป็นเส้นทางที่จะทำให้ได้เดินชมพันธุ์ไม้
หลากหลาย เมื่อข้ามสะพานแขวนไปสู่ป่า
ธรรมชาติ จะเห็นไม้โกงกางขึ้นอย่างหนาแน่น
แล้ววกกลับผ่านแปลงทดลองการปลูกป่า
ผสมผสานกับการเลี้ยงปลาผ่านบ่อทดลอง
การเลี้ยงกุ้งทะเล โดยระบบชลประทานน้ำเค็ม
ไปสิ้นสุดเส้นทางที่ศาลาเชิงทรง ซึ่งอธิบาย
ลักษณะของพื้นที่และพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ระหว่าง
รอยต่อป่าชายเลนกับป่าบก

เรียกได้ว่าเต็มอิ่มกับความเพลิดเพลินของ
อาหารทะเลและความรู้ของการดูแลรักษา
สิ่งแวดล้อมชายฝั่ง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ถก ม.๔ ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี ๒๒๑๒๐
โทร. ๐ ๓๙๔๓ ๓๒๑๖
www.fisheries.go.th/cf-kung_krabaen/index_1.html

จากนั้นหากขับรถกลับเข้ากรุงเทพฯ ผ่าน
จังหวัดระยอง ก็ควรแวะโครงการสวนสมุนไพรมะ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นแหล่ง
รวบรวมพันธุ์สมุนไพรมากกว่า ๒๐,๐๐๐ ต้น
(กว่า ๒๖๐ ชนิด) บนเนื้อที่กว่า ๖๐ ไร่ภายใต้แนวคิด
มิติการเรียนรู้ด้านสมุนไพรรอบอย่างสนุกสนาน
โดยในพิธีเปิดวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๘
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ได้เสด็จฯ ประกอบพิธีเปิดป้าย และทรงปลูก
ต้นจันทน์เทศไว้ ณ สวนแห่งนี้ด้วย

การเดินทาง

เริ่มจากถนนสุขุมวิท กิโลเมตรที่ ๓๐๒ ใช้
ทางหลวงหมายเลข ๓๓๙๔ เป็นระยะทาง
ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ก็จะถึงศูนย์ศึกษา
การพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

ที่มีมีการจัดแบ่งพืชพรรณตามกลุ่ม ตามสรรพคุณ การรักษาโรคในตำรายาไทยโบราณ ประมาณ ๒๐ กลุ่ม เช่น กลุ่มพืชหอม กลุ่มพืชถอนพิษ สมุนไพรที่เป็นยาระบาย ถ่ายพยาธิ แก้อาการท้องเสีย สมุนไพรที่ช่วยในการรักษาโรคมะเร็ง เป็นต้น ซึ่งพืชเหล่านี้ถือเป็นแหล่งความรู้ทางมรดก ภูมิปัญญาไทยที่นับวันอาจสูญหายไป โดย ภายในส่วนแรกที่เป็นอาคารเฉลิมพระเกียรติ ๕๐ พรรษา จะจัดแสดงนิทรรศการและมีสื่อ เรียนรู้หลายรูปแบบ ทั้งห้องฉายการ์ตูนนิเมชัน ห้องเจ้าฟ้านักอนุรักษ์ ซึ่งรวบรวมพระจริยวัตร ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม- ราชกุมารี ที่ทรงเป็นนักอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม บ้านหมอยา บ้านเรือนจำลองที่มี หมอพื้นบ้านคอยปรุงยาสมุนไพรให้ นิทรรศการ ตระจธาตุเจ้าเรือนด้วยตัวเอง ให้ได้รู้ว่าอาหาร แบบใดที่เหมาะสมกับธาตุของตน นิทรรศการเรียนรู้ ประโยชน์ของสมุนไพร เป็นตู้ยาจีนโบราณแบบ ลึนซำกั๊วไม้ตีคณัง สำหรับเก็บพืชสมุนไพร และ บอกรสรรพคุณของแต่ละชนิดเอาไว้ ซึ่งจะมี มัคคุเทศก์บรรยายให้ฟังอยู่ทุกจุด

ใครที่ชอบและสนใจในเรื่องพรรณไม้และพืช สมุนไพรไทย จะต้องเพลิดเพลินกับการนั่งรถ NGV ชมในส่วนของสวนสมุนไพรกับมัคคุเทศก์ ที่คอยบรรยายและไขข้อสงสัยกันไปตลอดทาง โดยไม่มีค่าใช้จ่าย แล้วแวะทานอาหาร เครื่องดื่ม ชื่อของที่ระลึก และลองนวดเพื่อสุขภาพ

โครงการสวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ถนนทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๑ ต.มาบข่า กิ่ง อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง โทร. ๐ ๓๙๙๑ ๕๒๑๓

ภาคตะวันออก

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

ข้าวคลุกพริกเกลือ
จ. จันทบุรี

นำน้ำจิ้มซีฟู้ดรสเด็ดมาเป็นส่วนผสมสำคัญในการผัดข้าว ใส่กุ้งฝอยแห้ง คลุกกับข้าวสวยร้อนๆ จะแก้มด้วยกุ้ง ปลาหมึก หรืออื่นๆ ก็ตามใจชอบ

ทริปตัวอย่าง ๒ วัน ๑ คืน

วันแรก

เดินทางไปชมความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลน ที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขึ้นหอดูนกและชมทิวทัศน์ฝั่งตรงข้ามของเวียงอ่าวเพื่อศึกษาหลักการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

พักค้างคืนที่จันทบุรี

วันที่สอง

ขึ้นเนินนางพญา ชมวิวถนนเฉลิมบูรพาชลทิต จากทางด้านบน และท่องเที่ยวเชิงศึกษาศวนสมุนไพรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง

สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง

ภาคเหนือ

เส้นทางที่ ๔

จากไร่เลื่อนลอยสู่สถานีเกษตรหลวงแห่งแรก
สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง และชุมชนบ้านยาง จ.เชียงใหม่

หนึ่งในจุดหมายปลายทางติดอันดับต้นๆ ของประเทศในยามฤดูหนาว คงต้องนับสถานีเกษตรหลวงอ่างขางอยู่ด้วย เพราะจะได้ชื่นชมความงดงามของพืชพรรณเมืองหนาว ที่ปลูกประดับท่ามกลางความสูงเหนือระดับน้ำทะเล ๑,๕๐๐ เมตร ทำให้อากาศเย็นสบายตลอดปี

หากย้อนไปในอดีตที่ยังไม่มีโครงการส่วนพระองค์ จัดตั้งขึ้น ชาวเขาเผ่ามูเซอที่อาศัยในแถบนี้มีอาชีพปลูกฝิ่นเลี้ยงชีพและยากจน แต่เมื่อวันที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร

หมู่บ้านผักไผ่ อำเภอฝาง ระหว่างทางพระองค์ ได้ทอดพระเนตรบริเวณดอยอ่างขาง และ สังเกตความเป็นอยู่ของชาวเขา มีการตัดไม้ ทำลายป่า ต้นน้ำลำธาร ส่งผลเสียต่อระบบนิเวศ และส่วนอื่นๆ ตามมา เป็นพื้นที่ที่มีอากาศหนาวเย็น แต่ไม่มีป่าไม้เลย จึงทรงมีพระราชดำรัส กับผู้ติดตามว่า ให้เขาพึ่งพาตัวเอง โดยให้เลิก ปลูกฝิ่นแล้วหันมาทำเกษตรกรรม ต่อมาเริ่มมี การตั้งโครงการหลวงส่วนพระองค์ พระราชทาน นามว่า สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง นับเป็น สถานีวิจัยแห่งแรกของโครงการหลวง จัดตั้งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ตามพระราชดำริของพระองค์ ใช้พื้นที่กว่า ๑,๘๐๐ ไร่ ซึ่งแก้ปัญหาให้ชาวไทย ภูเขาที่อาศัยอยู่ตามดอยต่างๆ เลิกล้มการปลูก ฝิ่นผิดกฎหมาย หันมาทำเกษตรกรรมปลูกพืช เมืองหนาวแทน ส่งผลให้หยุดการแผ้วถาง เพื่อทำไร่เลื่อนลอย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้

ป่าไม้และต้นน้ำลำธารของประเทศถูกทำลาย จนในที่สุดภูเขาหัวโล้นก็ได้แปรเปลี่ยนสภาพ กลับคืนสู่ความเขียวขจีอีกครั้ง

สถานีเกษตรหลวงอ่างขางจึงได้กลายเป็น สถานีที่สำคัญสำหรับการวิจัยพืชเขตหนาว เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ชาวเขา ๓ คนเผ่า อย่าง ปะหล่อง มูเซอ และจีนยูนนาน มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยพืชเมืองหนาวที่เหมาะสมกับสภาพ อากาศในพื้นที่ เช่น ไม้ผล พันธุ์ไม้โตเร็ว ไม้ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ กุหลาบสายพันธุ์ต่างๆ สมุนไพร ชาจีน ลิ้นจี่ ทำให้ประสบความสำเร็จ ในการสร้างพันธุ์ใหม่ๆ ขึ้นหลากหลาย ที่มี คุณสมบัติเด่นเหมาะต่อการส่งเสริมให้เกษตรกร ปลูกเป็นพืชอาชีพ เช่น พืช พันธุ์อำพันอ่างขาง ๑, ๒, ๓, ๔ และพันธุ์ Jade รวมถึงสตอร์วี่เบอร์รี่ พันธุ์พระราชทาน ๘๘ ซึ่งเป็นลูกผสมระหว่าง

พันธุ์พระราชทาน ๘๐ กับพันธุ์พระราชทาน ๖๐ และยังมีงานถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรบนพื้นที่สูง เพื่อเป็นแหล่งวิชาการและเป็นศูนย์การเรียนรู้ เป็นสถานที่ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เกษตรกร นักศึกษาจากสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

นอกจากเป็นสถานที่พัฒนาด้านการเกษตรแล้ว ที่นี่ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวชื่อดังที่คับคั่งไปด้วยผู้เดินทางมาเยี่ยมชม เพราะภายในสถานีเกษตรหลวงอ่างขางมีจุดให้แวะชมหลายแห่ง เช่น สวนแปดสิบ ที่เป็นสวนกลางแจ้ง ตรงข้ามสโมสรอ่างขาง ตกแต่งในแบบอังกฤษ มีดอกไม้ไม้ไม้ประดับปลูกหมุนเวียนตลอดทั้งปี อีกทั้งด้านบนยังเป็นลานต้นชากระชูปุ่นที่จะผลิบานช่วงธันวาคม-มกราคม

สวนหอมนี้รวบรวมพันธุ์ไม้ที่มีกลิ่นหอมสมชื่อที่ตั้งไว้ เช่น ต้นหอมหมื่นลี้ มะลิเนปาล ลาเวนเดอร์ ให้สดกลิ่นอายอบอวล ส่วนใครหลงใหลในความงามของราชินีดอกไม้ต้องไปที่โรงเรือนกุหลาบตัดดอก เพราะรวบรวมกุหลาบสายพันธุ์ต่างๆ จากเนเธอร์แลนด์มาไว้ ในขณะที่แปลงบิวัย ก็ปลูกยืนต้นไว้ตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้งโครงการหลวง รอที่จะออกผลเต็มต้นในช่วงมีนาคม-เมษายน

นอกจากนี้บริเวณไม่ไกลกันมากนัก ยังมีชุมชนชาวเขาให้ได้ท่องเที่ยว เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม เช่น หมู่บ้านนอแลของชาวเขาเผ่าปะหล่องนั้นมีวัฒนธรรมและการแต่งกายสวยงามแปลกตา แล้วยังมีการแสดงฟ้อนนางร้อยเงิน ฟ้อนดาบ ให้ได้ชมในงานปีใหม่ที่จัดทุกเดือนเมษายน หมู่บ้านขอปดิ่งของชนเผ่าลาหู่ (มูเซอ) ก็มีการถักหญ้าอึญแคเป็นกำไล

สีสันสวยงามให้เลือกซื้อ และชุมชนชาวจีน
ยูนนาน ที่บ้านคุ้ม บ้านหลวง บ้านปางม้า
มีร้านค้าจำหน่ายของที่ระลึก ชา สมุนไพร
ผลไม้แห้ง ให้นักท่องเที่ยว

แปลงเกษตรเมืองหนาวที่นักท่องเที่ยวอาจ
ใช้เป็นเส้นทางชมความงามของธรรมชาติ
ด้วยจักรยานได้ โดยขอเช่าจากสโมสรอ่างปาง
หลายครั้งที่นักท่องเที่ยวหลงใหลในความงาม
ของดอยอ่างปาง ที่มีความสมบูรณ์ไม่แพ้
แหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศ แต่สิ่งที่สำคัญกว่า
ความสวยงามตามธรรมชาติที่ได้พบทุกวันนี้
คือน้ำพระทัยของพระองค์ที่ก้าวเข้ามาแผ่นดิน
นี้ และพลิกพื้นที่ดอยอ่างปางสวยงาม อุดม
ไปด้วยพืชพันธุ์เศรษฐกิจนานาชนิด ก้าวที่
ยิ่งใหญ่สุดคำบรรยายใดจริงๆ ในความทรงจำ
ของคนไทยตลอดไป

สถานีเกษตรหลวงอ่างปาง
ม.๕ ถ.แม่ฮ่องสอน-อ่างปาง ต.แม่ฮ่องสอน อ.ฝาง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๑๐
โทร. ๐ ๕๓๔๖ ๙๕๗๖-๗๘ ต่อ ๑๑๔
www.angkhaagstation.com

การเดินทาง

ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๗ เชียงใหม่-ฝาง
จนถึงอำเภอเชียงดาวบริเวณหลักกิโลเมตร
ที่ ๗๙ จะพบทางแยก ถ้าเลี้ยวซ้ายตามป้าย
บอกจะผ่านตำบลเมืองงาย บ้านอรุโณทัย
บ้านหลวง เส้นทางจะค่อนข้างแคบ แต่ไม่ค่อย
ลาดชันเท่าใด และไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ แต่
ถ้าไม่เลี้ยวซ้ายที่จุดนั้น ก็ให้ขับมาถึงกิโลเมตร
ที่ ๑๓๗ เมื่อถึงปากทางขึ้นดอยอ่างปางจะมี
ป้ายบอกให้เลี้ยวซ้ายแล้วขับรถตามถนนขึ้นมา
ทางเดินนี้ค่อนข้างลาดชัน ควรขับด้วยความ
ระมัดระวังเป็นพิเศษ

ที่ต่อมาที่นักท่องเที่ยวไม่ควรพลาดในการตามรอยพ่อ นั่นคือ บ้านยาง ชุมชนที่มีวัฒนธรรมดั้งเดิมสืบต่อกันมา ที่สำคัญ ยังมีดีตรงอาหารท้องถิ่นอร่อยล้ำ แบบที่คนจากต่างถิ่นหารับประทานได้ยาก เช่น สุกี๊ยนนาน ข้าวซอยตัด ขนมก้ามปู ขนมเปียะจีนยูนนาน ที่นี่ทุกคนจะได้ภาคภูมิใจกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของราษฎรที่มีพ่อของแผ่นดินคนเดียวกัน

ชุมชนบ้านยางเป็นที่ตั้งของโรงงานโครงการหลวงด้วย แม้ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ จะต้องเผชิญภัยธรรมชาติร้ายแรงที่สุดที่เคยประสบมา โดยถูกน้ำป่าจากเทือกเขาสูงไหลหลากลงมาพร้อมก้อนหินขนาดยักษ์ และซากต้นไม้ถล่มหมู่บ้านยางจนเสียหายหนัก มีผู้เสียชีวิตบ้านเรือนพังกว่า ๑๐๐ หลัง พื้นที่เกษตรโรงงานโครงการหลวง ที่นับเป็นสถานที่ส่งเสริมอาชีพหลักของชาวชุมชนถูกทำลาย แต่ด้วยความเข้มแข็งของชุมชน ยืนหยัดขึ้นร่วมแรงร่วมใจฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและพัฒนาชุมชนสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จนพลิกพื้นที่กลายเป็นชุมชนที่เต็มไปด้วยความสุข ทั้งยังมีกรก่อสร้างแนวเส้นคอนกรีตป้องกันและทำฝายธรรมชาติชะลอน้ำป่า จนกลับมาสู่ความเจริญก้าวหน้าได้อีกครั้ง และยิ่งใหญ่มากกว่าที่ผ่านมา ด้วยโครงการต่างๆ ที่พ่อของแผ่นดินได้พระราชทานไว้

๐๓๐ : ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่

โรงงานหลวงที่สร้างขึ้นนี้เป็นไปตามพระราชดำริในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้รับการพัฒนาและสานต่อ จนปัจจุบันมีการจัดตั้งเป็นบริษัทโดยใช้ทะเบียนการค้า “ต๋อยคำ” มีการปรับปรุงสร้างอาคารหลังใหม่ มีพิพิธภัณฑ์โรงงานหลวงที่ ๑ (ฝาง) ที่จัดแสดงภาพถ่ายขั้นตอนกระบวนการผลิตของโรงงานหลวง และภาพถ่ายสมัยที่ในหลวงเสด็จ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่ภาคเหนือให้ได้เข้าชม และยังมีร้านค้าสินค้าเกษตรแปรรูปให้เลือกอุดหนุนกันด้วย

ชุมชนบ้านยาง

พิพิธภัณฑ์โรงงานหลวงที่ ๑ (ฝาง)

เปิดบริการ อังคาร-อาทิตย์

เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

๗๒ ม.๑๒ ต.แม่จอน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๒๐

โทร. ๐ ๕๓๐๕ ๑๐๒๑

การเดินทาง

จากเชียงใหม่มุ่งหน้าอำเภอฝาง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๗ ระยะทาง ๑๕๐ กิโลเมตร ถึงแยกอ่างขางแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไป ๙ กิโลเมตร

เส้นทางที่ ๕

พลิกพื้นผืนป่าเสื่อมโทรมสู่เกษตรแผนใหม่

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ใจ

สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ จ.เชียงใหม่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรบนพื้นที่ราบสูงหรือดอยต่างๆ หลายครั้ง พบว่าที่แม่ใจ ในเขตอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพดินที่เสื่อมโทรม ถูกกัดเซาะจากน้ำป่าไหลหลาก จึงทรงมีพระราชดำริในการหาแนวทางให้ชาวเขาจากจนรู้ถึงการทำการเกษตรที่ยั่งยืน และรักษาป่าต้นน้ำ ด้วยน้ำพระทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตา เมื่อพระองค์ก้าวมาเยี่ยมเยือนราษฎร

ในสมัยก่อนชาวเขาแถบนี้มีอาชีพปลูกฝิ่น ทำให้เลื่อนลอย จนเมื่อพระองค์ท่านได้มีพระราชดำริที่จะส่งเสริมและพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่ จึงทรงจัดตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ใจนี้ขึ้น ตามแนวนโยบายส่งเสริมอาชีพเกษตรแผนใหม่ เปลี่ยนการปลูกฝิ่นให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับภูมิประเทศ ให้ความรู้เรื่องระบบชลประทานขนาดย่อม จนชาวเขาพึ่งพาตนเองได้จากอาชีพเกษตรกรรม

๐๓๒ : ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่

นอกจากแปลงผักปลอดสารพิษแล้ว ยังมีโรงเรือนปลูกผักบนพื้นที่กว้างขวาง ปลูกผักปลอดสารพิษหลายชนิด อีกทั้งภูมิทัศน์ของโครงการหลวงแห่งนี้ยังสวยงามจับใจ ด้วยภาพภูเขาสลับซับซ้อนทอดยาว หากแค่วะมาเยี่ยมชมนั้นยังไม่เพียงพอต่อจิตใจที่รักธรรมชาติ ไม่ไกลจากโครงการยังมีอุทยานแห่งชาติแมโจ ที่มีที่พักสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวหลายหลัง และมีจุดชมวิวมะลิโกที่ตั้งอยู่ด้านหน้าบ้านพัก สามารถมองเห็นวิวกุเขาแบบ ๓๖๐ องศา สรรพราคาสวรรค์บนดิน

หากจะกล่าวว่าที่นี่คือสวรรค์บนดินก็คงไม่ผิดไปมากนัก เพราะเราสามารถสัมผัสได้จริง เพียงแค่เดินทางขึ้นสู่ภาคเหนือมายังศูนย์พัฒนาโครงการแมโจ ที่มีชาวเขาเผ่าม้งและกะเหรี่ยงเป็นเจ้าบ้าน เพียงแต่สวรรค์บนดินแห่งนี้เกิดขึ้นและเป็นจริงได้เพราะพ่อผู้ไม่เคยย่อท้อต่อความยากลำบากในการช่วยเหลือประชาชนคนไทยของพระองค์ เสมือนว่าพระองค์ท่านคือเทวดาในใจของคนไทยทุกคน

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแมโจ

บ้านแมโจ ม.๑ ต.ป่อสลี อ.ฮอด จ.เชียงใหม่
royalprojectthailand.com/maetho

ภาคเหนือนี้ยังคงมีสภาพป่าเสื่อมโทรมที่เป็นผลมาจากการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้มากเกินไป ทำให้ดินเสื่อมสภาพ ปลูกข้าวไร่ ข้าวโพด ผักอีกหลายแห่ง และด้วยพระประสงค์ที่จะช่วยเหลือชาวบ้านให้พื้นที่ทำกินเป็นหลักแหล่ง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงได้ทรงจัดตั้งสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ขึ้น เพื่อทำวิจัยด้านไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักและผลไม้ ให้ผลผลิตมีมาตรฐาน

ส่วนพืชไร่ก็ส่งเสริมให้เกษตรกรขยายพันธุ์ข้าว นอกจากนั้นทรงถ่ายทอดความรู้เพื่อส่งเสริมรายได้ของครอบครัวชาวกะเหรี่ยงและม้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ให้พัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และไม่ลืมที่จะฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่คู่กับชาวเขาไปแสนนาน

ในสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ไม่ได้มีเพียงพื้นที่เพาะปลูกพืชเท่านั้น ยังมีจุดเยี่ยมชมด้านในที่สวยงาม อย่างสวน ๘๐ พรรษา ที่จัดขึ้นเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๘๐ พรรษา มีทั้งไม้ดอก ไม้ยืนต้น และดอกไม้เมืองหนาว แล้วยังมีน้ำตกและสวนหลวงสิริภูมิ แหล่งรวบรวมพันธุ์เฟิร์นหลายชนิด สวนกุหลาบพันธุ์ โรงเรือนพืชกินสัตว์ และอีกหลายแห่งที่นำไปศึกษา เพราะเราทุกคนจะสัมผัสได้ถึงพระเมตตาที่ยิ่งใหญ่ของพระองค์ ด้วยความเจริญ ความเปลี่ยนแปลง ที่แทบจะจำภาพเดิมๆ ไม่ได้

๒๐๒ ม.๗ ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
โทร. ๐ ๕๓๒๘ ๖๗๗๗
www.royal-inthanon.com

หากมีเวลาแวะผ่านไปชมผาซ้อ ปรางค์กู่การณ์ทางธรรมชาติที่เกิดจากการกัดเซาะของลมฝน ทำให้แผ่นดินส่วนที่เชื่อกันว่า เมื่อหลายร้อยหรือพันปีก่อนเคยเป็นทางเดินน้ำของแม่น้ำปิง แต่เมื่อกระแสน้ำย้ายไปทางทิศอื่น แผ่นดินก็ยกตัวสูงทับถมกันเป็นชั้น กลายเป็นผาและเสาหินที่มีรูปร่างหน้าตาแปลก สูงใหญ่เกือบ ๓๐ เมตร นำตื่นตาตื่นใจเมื่อได้ไปเยือน

การเข้าไปชมผาห่ออาจจะต้องเดินออกกำลังกายกันสักนิด ผ่านเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ต้องเจอกับลำธารน้ำแข็ง เดินขึ้นตอยเล็กน้อย และช่วงเวลาที่ดีที่สุดของวันคือช่วงเช้า จะสามารถมองเห็นท้องฟ้าเป็นสีฟ้าสดใส ถ่ายรูปสวยเห็นชัดเจน หรือป้ายแก่ๆ ที่แสดงสีทองสะท้อนลงมากระทบกับประติมากรรมธรรมชาติ ภาพที่ถ่ายออกมาจะต่างกับช่วงเช้า กลายเป็นเงาที่ดูมีศิลปะต่างไปอีกแบบ

ผาห่อ อุทยานแห่งชาติแม่วง

ต.สันติสุข อ.ตอยหล่อ จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๖๐

โทร. ๐๘ ๒๗๖๕ ๘๕๒๔

คราวนี้มาถึงคนที่มีความชื่นชอบดื่มกาแฟรสเลิศ ความสนใจเรื่องของเครื่องดื่มยอดนิยมของคนวัยทำงาน ก็ต้องขึ้นตอยม่อนจอง ชาวบ้านอำเภออมก๋อยที่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงหันมาปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิกากัน หลังจากที่ยังว่าไม่เห็นต้องปลูกฝิ่น เพราะกาแฟนั้นเหมาะกับอมก๋อยมากที่สุด ทั้งในเรื่องของสภาพอากาศ ความสูง และปริมาณของฝน แม้จะต้องผ่าน

อุปสรรคนานัปการกว่าที่ชาวอมก๋อยจะยอมรับว่าสามารถปลูกเมล็ดพันธุ์นี้และนำไปขายเลี้ยงชีพได้จริง จากฝิ่นเป็นไร้กะหล่ำปลี มะเขือเทศ ผลไม้เมืองหนาว จนไปถึงกาแฟ แต่พวกเขาก็มีกำลังกาย กำลังใจ ก้าวตามรอยที่พ่อเริ่มไว้ให้เพื่อสร้างเสริมความแข็งแรงของชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้ โดยผลิตเมล็ดกาแฟอย่างครบวงจรด้วยความใส่ใจในทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้กาแฟรสเลิศที่ไม่ซ้ำใคร

แม้ปัญหาทั้งด้านคุณภาพและการขนส่งนั้นไม่ได้ง่ายเลยสำหรับชาวเขาบนตอย ในอดีตไม่มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก บางจุดมีแต่เฮลิคอปเตอร์ที่เข้าถึงพื้นที่เท่านั้น แต่สุดท้ายพวกเขาก็เดินตามรอยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้ทรงส่งเสริมให้ปลูกกาแฟทดแทนฝิ่น ซึ่งนอกจากสร้างรายได้แล้วยังเป็นการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้อีกด้วย

อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่

โทร. ๐ ๕๓๔๖ ๗๐๖๐

การเดินทาง

จากตัวเมืองเชียงใหม่ไปทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ผ่านอำเภอหางดง อำเภอสันป่าตอง อำเภอฮอด ผ่านออบหลวงมาจนถึงบริเวณบ้านบ่อหลวง แล้วเลี้ยวซ้ายที่แยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๙ ไปอีกประมาณ ๔๙ กิโลเมตร จนถึงอำเภออมก๋อย

ภาคเหนือ

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

น้ำพริกถั่วเน่าแซบ
จ.เชียงใหม่

เพิ่มความเจริญอาหารด้วยน้ำพริกที่ทำจากพริกแห้งและถั่วเน่าแซบย่างไฟ แล้วโขลกรวมกัน ใส่เกลือ กระเทียม เติมรสชาติ ให้เข้าถึงรสชาติน้ำพริกแบบล้านนา

ทริปตัวอย่าง ๓ วัน ๒ คืน

วันแรก

เดินทางไปถึงจังหวัดเชียงใหม่ เรียนรู้การปลูกผัก
ในโรงเรียนพลศาสตร์ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง
แม่โต จังหวัดเชียงใหม่

พักค้างคืนในโครงการหลวงแม่โต

วันที่สอง

ชมแปลงทดลองการเกษตรพืชเมืองหนาว
ที่ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ (ขุนวาง)
ชมความงดงามของธรรมชาติที่ผาช่อ อุทยาน
แห่งชาติแม่ว้าง

พักค้างคืนที่คอยอินทนนท์

วันที่สาม

ชมสวนกุหลาบหลวงห้วยผักไผ่ ศูนย์พัฒนา
โครงการหลวงทุ่งเร่ง อ.หางดง และรับประทาน
อาหารกลางวัน พลาชมแปลงกุหลาบนานาชาติ

เส้นทางที่ ๖

พระอัจฉริยะแห่งการพัฒนา

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาดั้ง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโง๊ะ จ. เชียงราย

ณ เมืองเหนือสุดแดนสยาม ยังเป็นเส้นทางตามรอยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ท่านเคยเสด็จฯ มาเยี่ยมเยียนโดยไม่หวังถึงระยะทางและความลำบาก ทั้งได้พลิกฟื้นตอยสูงที่เต็มไปด้วยไร่ฝิ่นให้กลายเป็นดินแดนอันงดงามด้วยพืชชนิดอื่นๆ ที่ล้วนสร้างรายได้พลิกชีวิตชาวเขาให้มีความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน

เมื่อปี ๒๕๐๗ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาดั้ง ยังไม่ได้ถูกจัดตั้งอย่างสมบูรณ์ เป็นเพียงหน่วยงานเล็กๆ ของโครงการหลวงห้วยแล้ง เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกร ทำการทดสอบ และผลิตพืชเมืองหนาว จนในปี ๒๕๕๐ ชาวบ้านบ้านผาดั้ง บ้านร่มฟ้าหม่น และบ้านศิลาแดง ซึ่งซาบซึ้งถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงจัดตั้งโครงการช่วยเหลือประชาชน ทำให้พวกเขา รวมตัวถวายฎีกาพูลหม่อมเจ้ากิติศเดช ราชินิกุลประจักษ์มูลนิธิโครงการหลวง เพื่อร้องขอให้มีการพัฒนาอาชีพแก่ชาวบ้าน และปรับปรุงให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยว รวมทั้งให้ส่งเสริมแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชาวบ้านยกฟาร์มเลี้ยงสัตว์บ้านผาดั้งขนาด ๕๐ ไร่ ให้เป็นพื้นที่ตั้งของศูนย์ฯ จนสิบหอดมาถึงวันนี้ ดั่งนั้นการแวะเที่ยวที่นี้จึงเหมือนคนไทยได้รับรู้ถึงความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาตามรอยเท้าพ่อ ให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในฝันของใครๆ ที่ได้มาชมทิวทัศน์ และยังตกย้ำให้เราทุกคนตระหนักว่า รักของพ่อยิ่งใหญ่เพียงใด ในการให้คุณภาพชีวิตที่ดี

จากทางแยกขึ้นสู่ดอยผาตั้งประมาณ ๑ กิโลเมตร จะมีทางแยกขวามือเข้าไปยัง “ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง” ที่นำไปต่ออีกหนึ่งเส้นทางตามรอยพ่อหลวง ที่พระองค์ทรงมีพระราชดำริ ให้พัฒนาอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ โดยส่งเสริมการปลูกพืชผักและผลไม้เมืองหนาว พร้อมปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงความสมบูรณ์ มีผลผลิตสดๆ ในโครงการหลากหลายชนิด ทั้งแครอทม่วง ถั่วลันเตาหวาน ต้นหอมญี่ปุ่น กระเทียมต้น ถั่วน้อย คენัว ย่องกง บัตเตอร์เฮด โธคลีฟแดง พืช กล้วย บัวย เดปกูสเบอร์รี่

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง

ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ๕๗๓๑๐

โทร. ๐๘ ๐๗๙๐ ๖๒๕๖, ๐๘ ๗๙๙๙๑ ๑๐๘๐

<http://royalprojectthailand.com/phatung>

การเดินทาง

จากตัวเมืองเชียงราย ใช้เส้นทางเชียงราย-เวียงชัย-พญาเม็งราย-บ้านเต่า ทางหลวงหมายเลข ๑๒๓๓ หมายเลข ๑๗๓๓ และ ๑๕๕๒ ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร บ้านเต่า บ้านท่าเจริญ-เวียงแก่น-ปางหัด (ทางหลวงหมายเลข ๑๑๕๕) ประมาณ ๑๗ กิโลเมตร และต่อไปยังบ้านปางหัด-ดอยผาตั้ง อีก ๑๕ กิโลเมตร จากทางแยกขึ้นสู่ดอยผาตั้งประมาณ ๑ กิโลเมตรจะมีทางแยกขวามือเข้าไปยังศูนย์ฯ ระยะทางประมาณ ๕๐๐ เมตร รวมระยะทาง ๑๖๐ กิโลเมตร

ในขณะที่ “คอยผาดั่ง” สถานที่ท่องเที่ยวขึ้นชื่อ ทั้งสำหรับการชมพระอาทิตย์ขึ้นท่ามกลาง ทะเลหมอกในตอนเช้า หรือจะชมช่วงเวลา พระอาทิตย์ตกในตอนเย็นก็ได้เช่นกัน ด้วย ความสูงจากระดับน้ำทะเลกว่า ๑,๘๐๐ เมตร จึงมีสภาพอากาศหนาวเย็น สามารถชม ทะเลหมอกได้เกือบทั้งปี โดยเฉพาะช่วงเดือน มกราคม คอยแห่งนี้จะถูกแต่งแต้มด้วยสีส้ม จากดอกนางพญาเสือโคร่ง ส่วนเดือนกุมภาพันธ์ ก็มีดอกเสี้ยวบานสะพรั่ง ผสมกับบรรยากาศ หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ ม้ง และเย้า ตูมตงามราวกับ ภาพวาด

นอกจากจุดชมวิวทะเลหมอกเนิน ๑๐๒ ที่คุณ สามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นและตกได้กว้างไกล สุดสายตา และจุดชมทะเลหมอกเนิน ๑๐๓ ที่ ชมทะเลหมอกได้สวยที่สุดกว่าจุดอื่นๆ ของ คอยผาดั่งแล้ว ยังไม่ควรพลาดจุดชมวิวผาป่อง ประตูลายม ซึ่งป็นหน้าผาขนาดใหญ่ มีช่องเขา ตรงกลางคล้ายประตู และสัญลักษณ์รูปหัวใจ ว่ากันว่าป็นประตูรักแห่งขุนเขาที่เต็มไปด้วย พลังงาน หากคู่รักได้มาจับมือและก้าวข้าม ประตูนี้ไปด้วยกัน จะช่วยเสริมให้ความรักของ คู่ นั้นแข็งแกร่งตั้งหินผา

บ้านผาดั่ง

ม.๑๔ ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ๕๗๓๑๐

องค์การบริหารส่วนตำบล

โทร. ๐๕ ๓๖๐๒ ๗๔๒๓

การเดินทาง

จากจังหวัดเชียงราย ใช้เส้นทางเชียงราย- เวียงชัย-พญาเม็งราย-บ้านต้า ทางหลวง หมายเลข ๑๒๓๓, ๑๑๗๓ และ ๑๑๕๒ ระยะทาง ๕๐ กิโลเมตร บ้านต้า-บ้านท่าเจริญ ทางหลวง หมายเลข ๑๐๒๐ ระยะทาง ๕๕ กิโลเมตร บ้านท่าเจริญ-เวียงแก่น-ปางหัด ทางหลวง หมายเลข ๑๑๕๕ ระยะทาง ๑๗ กิโลเมตร และ ปางหัด-คอยผาดั่ง อีก ๑๕ กิโลเมตร

ท่ามกลางละแวกดินแดนสามเหลี่ยมทองคำ ยังมีอีกหนึ่งโครงการพัฒนาจากราชดำริ ที่ทำให้ชาวบ้าน ๔ หมู่บ้านในละแวกนั้นได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นั่นคือ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโจ๊ะ ในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จากในอดีตที่พื้นที่การพัฒนาแห่งนี้เป็นรูปแบบงานอาสาพัฒนาชาวเขาตามพระราชดำริ ซึ่งมีการเดินทางเข้าถึงได้ยากลำบาก ด้วยการคมนาคมขนส่งที่ไม่สะดวก เจ้าหน้าที่ไปโดยเฉลี่ยคอปเตอร์เพียงเดือนละ ๑ ครั้ง ส่งผลให้ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ การส่งเสริมจึงไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร จนเมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงทรงมีพระราชดำริสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลช่วยเหลือชาวบ้านโดยสะโจ๊ะให้มากขึ้น จนก่อเกิดเป็นศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโจ๊ะ รับผิดชอบสี่หมู่บ้าน บนพื้นที่เป็นภูเขาสูงกคลื่นลาดชันปานกลาง ราว ๒๓.๙๕๐ ไร่

ทุกการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีเพียงเป้าหมายเดียวคือ ให้ราษฎรของพระองค์อยู่ดีกินดี ภายใต้แนวคิดของการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

นับแต่นั้นมา ชาวบ้านในเขตการดูแลพัฒนา ซึ่งมีทั้งเผ่าอาก้อ ไทลื้อ คนเมือง ก็ได้กลายเป็นเกษตรกรผู้สร้างผลผลิตมากมาย ออกขาย นำรายได้เจือจุนครอบครัวอย่างพอเพียง ทั้งยังมีการเปิดศูนย์ฯ แห่งนี้ให้นักท่องเที่ยวได้มาเยี่ยมชมแปลงสาธิตพืชผัก มีพริกเม็กชิกัน ถั่วแขก ถั่วลิ้นเต่า พืชสมุนไพร คาโม่มายัล ตลอดจนผลไม้ดอกไม้ ผล และสมุนไพรอื่นๆ ในขณะที่วัฒนธรรมประเพณีเก่าแก่ที่สืบทอดต่อๆ กันมา ก็ยังคงสืบสานให้ได้ชม เช่น ประเพณีปีใหม่ (กินวอ) พิธีกรรมไล่ผี ตลอดจนงานเย็บผ้า และงานฝีมือของชาวอาข่าที่กลายมาเป็นของที่ระลึก ก็มิได้ช่วยกันอุดหนุน

ไม่เพียงเท่านั้น ในลแวกใกล้เคียงยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นดอยต๋านานประวัติศาสตร์ ดอยช้าง ดอยภู ชมวิวดินแดนสามเหลี่ยมทองคำ วิ่งงามๆ บนเทือกเขาตอยนางนอน ชมภูเขาหลังทองบ่อที่ตำนานเก่าแก่สมัยโบราณที่บ้านเขาสะโจ๊ะ ชมทะเลหมอกยามเช้า หรือจะล่องเรือชมน้ำโขงประเทศพม่าและประเทศลาวก็ยิ่งได้

ความเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นของโครงการหลวงสะโจ๊ะ คืออีกหนึ่งความน่ภาคภูมิใจของปวงชนชาวไทย เมื่อพ่อของแผ่นดินไทย

๐๔๐ : ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่

ได้สร้างความยิ่งใหญ่ในทุกหนแห่งที่พระองค์ก้าวไป

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโจ๊ะ

บ้านดอยสะโจ๊ะ ต.ศรีดอนมูล อ.เชียงแสน

จ.เชียงราย ๕๗๑๕๐

การเดินทาง

ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ ๒๓๐ กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางราว ๔ ชั่วโมง ใช้เส้นทาง เชียงใหม่-เชียงราย เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๑๘ แล้ว ต่อไปถึงอำเภอเชียงแสน เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทาง ๑๒๙ ผ่านสามเหลี่ยมทองคำ ถึงกิโลเมตรที่ ๑๘ เลี้ยวซ้ายไปอีก ๓ กิโลเมตร จะถึงที่ตั้งศูนย์ฯ ห่างจากตัวเมืองเชียงราย ประมาณ ๕๔ กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทาง ประมาณ ๑ ชั่วโมง

ภาคเหนือ

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

ข้าวแรมพิน

จ. เชียงราย

จากการไม่ข้าวเจ้าจนเป็นแป้งแล้วนำน้ำแป้งที่ตกตะกอนไปเคี่ยวกับน้ำปูนขาว แล้วทิ้งไว้ ๑ คืน ก่อนนำมาปรุง ราดด้วยน้ำสุ้ที่หมักจากน้ำตาลอ้อยหรือน้ำตาลทรายแดง ผสมน้ำมะเขือเทศ เคียงด้วยผัก

ทริปตัวอย่าง ๓ วัน ๒ คืน

วันแรก

เดินทางสู่จังหวัดเชียงราย ไปอำเภอเวียงแก่น เพื่อชมโครงการพระราชดำริดอยผาตั้ง

จากนั้นเข้าศึกษาหอแห่งแรงบันดาลใจ เพื่อนำมาเป็นหลักและกำลังใจในการปฏิบัติต่อไป

ค้างคืนที่ดอยตุงตลอดจ้

วันที่สอง

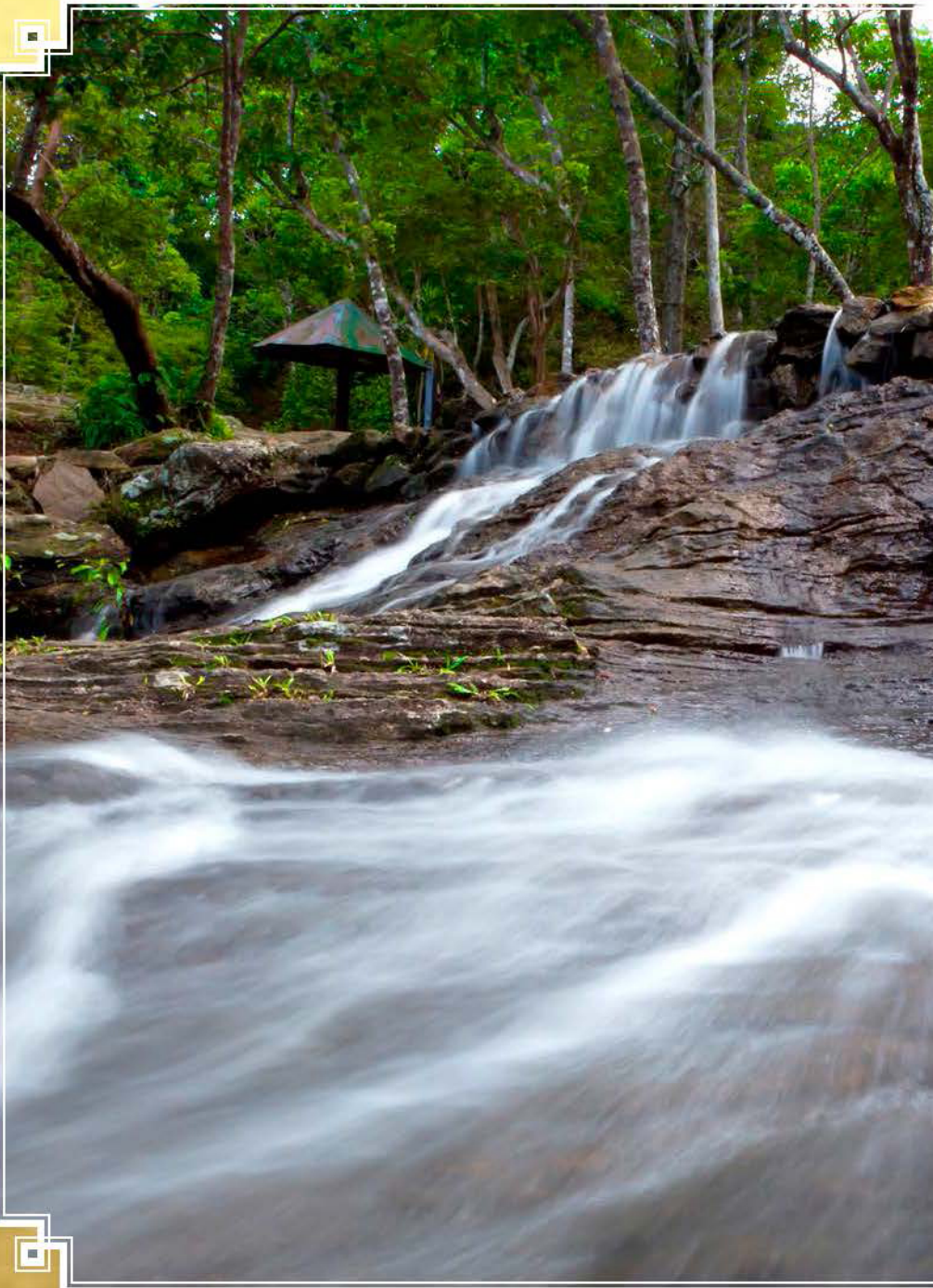
เดินทางไปอำเภอเชียงแสน เพื่อชมอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ หอผืน อูมงคเมุข อุโมงค์กาลเวลากีบอกล่าเรื่องผืนใต้ดีที่สุด และชมศูนย์วิจัยและพัฒนาขนาน้ำมันและพืชน้ำมัน

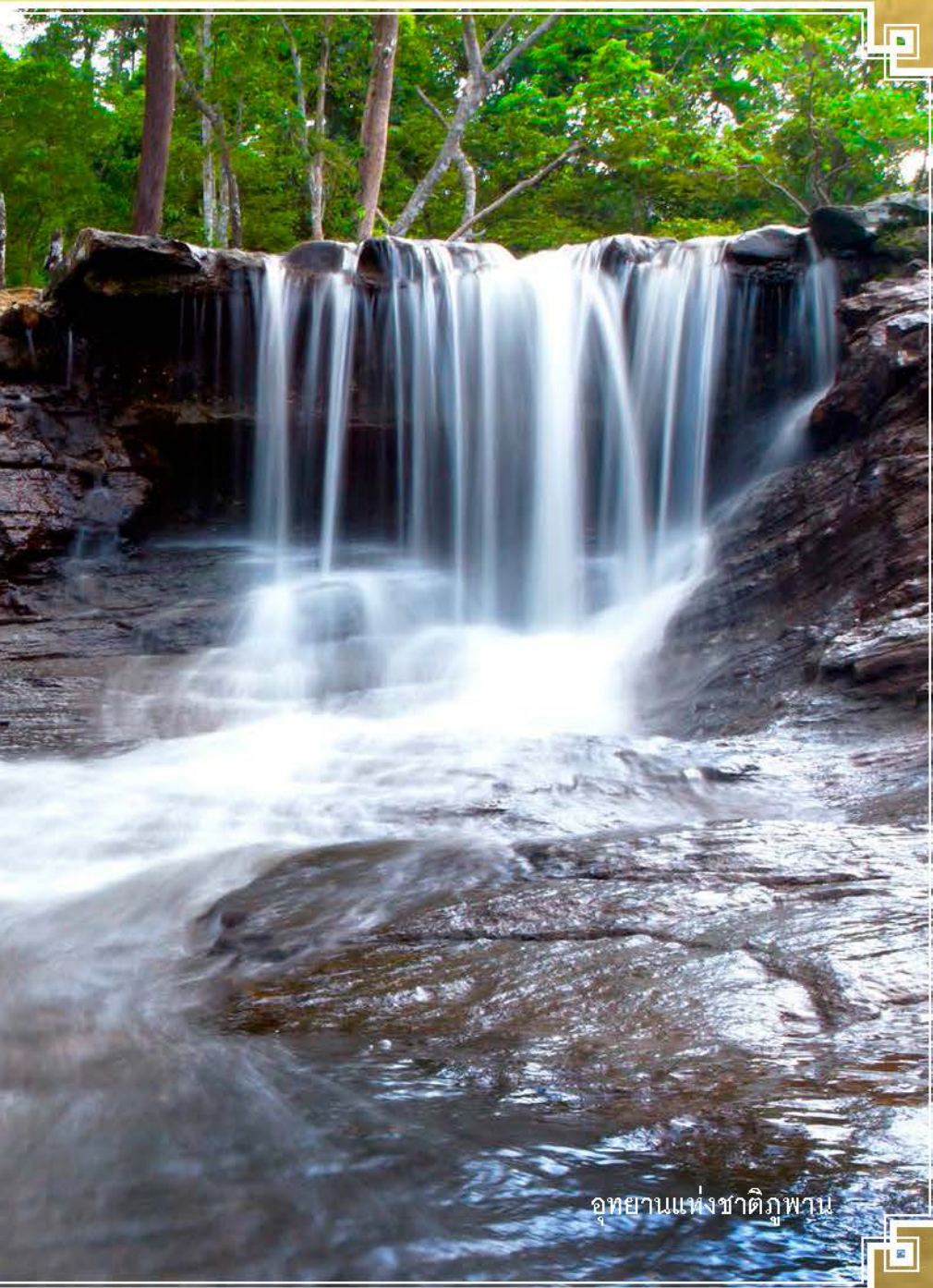
วันที่สาม

ไปกราบสักการะรอยพระบาทบนปูชนียสถานศาลารอยพระบาทในค่ายเม็งรายมหาราช

เดินทางกลับกรุงเทพฯ

อุทยานแห่งชาติภูพาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เส้นทางที่ ๗

พอเพียงด้วยวิถีเกษตรกรรม

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จ.สกลนคร

บ้านเชียง จ.อุดรธานี

ย้อนกลับไปเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างทั่วถึงเป็นภูมิภาคแรก และมีที่ประทับ ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร ทำให้ทรงทราบถึงปัญหาความทุกข์ยากแร้นแค้นและทูลกระดุมาร จึงก่อให้เกิดการพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่บ้านนาถนาคเค็ด ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพ ส่งต่อสู่ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ศูนย์แห่งนี้มีพื้นที่โครงการ ๑๑,๓๐๐ ไร่ จัดสรรเป็นพื้นที่กิจกรรมต่างๆ ๒,๓๐๐ ไร่ ทั้งยังมีเขตพื้นที่ที่ฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร ๑๑,๐๐๐ ไร่ ใช้เป็นสถานที่สำหรับงานศึกษาทดลองและวิจัยทดลองการเกษตรในด้านต่างๆ มากมาย เช่น การทดสอบพันธุ์ข้าว ศึกษาการปลูกหม่อนแบบแปลงฝัก พัฒนาการเพาะเห็ด แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร จัดทำฟาร์มสาธิตตัวอย่าง สาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัว พัฒนาด้านปศุสัตว์และปรับปรุงบำรุงดิน ฯลฯ

น้ำ คือหนึ่งในปัญหาทรัพยากรที่พระองค์ทรงให้ความสำคัญพระทัยเป็นอย่างมาก ดังที่เคยมีพระราชดำรัสว่า “หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้าไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้”

สำหรับจังหวัดสกลนครนั้นมิได้โครงการอ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริถึง ๑๕ แห่ง ทั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปด้วยพระองค์เอง และมีราษฎรกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานแหล่งน้ำ บางแห่งนั้นพระองค์ทอดพระเนตรว่าเป็นบริเวณค่อนข้างมีฝนน้อย ก็พระราชทานคำแนะนำให้กรมชลประทานประสานงานกับกองบินเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการทำฝนเทียมในบริเวณนั้นๆ ตามความเหมาะสม

ทุกอย่างที่ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน นำมาพระราชดำริมาศึกษาพัฒนา ได้เผยแพร่ไปสู่ข้าราชการและเกษตรกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ได้เรียนรู้เทคโนโลยีวิชาการสมัยใหม่ทางการเกษตร เพื่อนำไปปรับปรุงและแก้ไขการทำมาหากินให้ดีขึ้น เห็นได้ชัดจากผลสำเร็จของโครงการหลายอย่างที่กลายเป็นความสำเร็จด้านเกษตรกรรมและปศุสัตว์ เช่น โคเนื้อหากิจมีภูพาน ไก่ดำภูพาน สุกรภูพาน ข้าวพันธุ์สกลนคร ข้าวขาวพันธุ์ดอกมะลิ ๑๐๕ สันจีน พ.๑ ฯลฯ นอกจากนี้ยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านตัวอย่างในรูปแบบหมู่บ้านสหกรณ์ โดยเปิดให้ผู้ที่สนใจติดต่อเพื่อเข้าเยี่ยมชมศูนย์ฯ ได้ โดยทำหนังสือ

ขออนุญาตไปที่ สำนักเลขาธิการพระราชวัง พระบรมมหาราชวัง ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ หรือติดต่อเจ้าหน้าที่ที่กองรักษาการเพื่อขออนุญาตเข้าชมเขตพระตำหนักชั้นนอกได้

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
บ้านนาแก ต.ห้วยยาง อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐
โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๗๔๕๔-๔๔ ศึกษาภูพาน ต่อ ๖๐
<http://royal.rid.go.th/phuphan>

ในขณะเดียวกัน พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์อันเป็นสถานที่ประทับเวลาเสด็จฯ มาทรงงานที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาภูพาน โดยทรงใช้แผนที่ทางอากาศและเสด็จฯสำรวจเส้นทางบริเวณป่าเขา น้ำตก เลือกพื้นที่สร้างพระตำหนักด้วยพระองค์เอง ก็เปิดให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าชมความงดงามมรดกด้วยไม้ดอกและป่าธรรมชาติ ทั้งยังเป็นสถานที่ประกวดผ้าไหมในภาคอีสานเป็นประจำทุกปี ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงส่งเสริมและสนับสนุน

พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์
ต.ห้วยยาง อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐
โทร. ๐ ๔๒๗๑ ๔๔๙๙

การเดินทาง

จากเทศบาลเมืองนครพนมไปตำบลห้วยยาง ใช้เส้นทางถนนสุขเกษมสู่ถนนสกลนคร พอถึงสี่แยกตัดทางหลวงชนบทหมายเลข ๓๑๑๓๗ แล้วเลี้ยวซ้ายไปบ้านนาแก

การเดินทาง

จากสกลนคร ใช้เส้นทางหมายเลข ๒๑๓ (สกลนคร-กาฬสินธุ์) ไปทางพระตำหนักภูพาน ห่างจากสกลนคร ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร จากนั้นเลี้ยวซ้ายตรงไปบ้านนาแก ตำบลห้วยยาง

อีกหนึ่งจังหวัดที่อยู่ติดกับเขตของสกลนคร ซึ่งควรค่าแก่การแวะเวียนก็คือ จังหวัดอุดรธานี เพราะที่นี่มีมรดกโลกอย่าง แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ที่แสดงให้เห็นถึงยุคแห่งความรุ่งเรืองของอารยธรรมเมื่อครั้งอดีต สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มีอายุราว ๕,๖๐๐-๑,๘๐๐ ปี

๐๔๖ : ก้าวแรกสู่ ๙ ที่ยิ่งใหญ่

ในส่วนของ การปลูกสร้าง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง เกิดขึ้นภายหลังจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมนการขุดค้นทางโบราณคดีที่นี่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งก่อนหน้านั้นคนบ้านเชียงมีการขุดเอาไปขาย เพราะยังไม่รู้ถึงคุณค่าของโบราณวัตถุ แต่เมื่อพระองค์ท่านมีรับสั่งว่า อยากให้ชาวบ้านเชียงช่วยกันดูแลสมบัติโบราณวัตถุเหล่านี้ไว้ แนวคิดของชาวบ้านจึงเปลี่ยนไป รู้สึกหวงแหนและมีใจอนุรักษ์ เป็นเหตุเป็นตาไม่ให้มีการลักลอบขุด จนทำให้บ้านเชียงได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกอย่างน่าภาคภูมิใจ อีกทั้งกรมศิลปากรยังจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยมีการจัดแสดงวิถีชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์เมื่อหลายพันปีก่อน ให้ได้ทั้งกับภูมิปัญญาในสมัยที่ยังไม่มีเทคโนโลยี ซึ่งเมื่อต้นปี ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา ยังได้มีการจัดงานมรดกโลกบ้านเชียงอย่างยิ่งใหญ่ เพื่อเฉลิมฉลองครบรอบ ๕๐ ปีของการค้นพบ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง
เปิดบริการทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์
ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ค่าเข้าชม ๓๐ บาท
โทร. ๐ ๔๒๒๐ ๘๓๔๐

ม.๑๓ ถ.สุทธิพงษ์ ต.บ้านเชียง อ.หนองหาน
จ.อุดรธานี ๔๑๓๒๐

การเดินทาง

เดินทางตามเส้นทางหมายเลข ๒๒ เส้นอุดรธานี-สกลนคร ตรงกิโลเมตรที่ ๕๐ เมื่อถึงปากทางเข้าบ้านปลูจ จะมีป้ายบอกทางเพื่อเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๒๒๒๕ อีกประมาณ ๖ กิโลเมตร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

ตำหนອງหาร
จ. สกลนคร

ลิ้มรสลิ้มตำสุดนิวแบบฉบับหนອງหาร
ที่ใส่เครื่องและปรุงรสแบบจัดเต็ม
แถมยังโรยหน้าด้วย กุ้งฝอย หอยโข่งต้ม
ปลากอบ ถั่วลันเตา เพิ่มรสชาติ

กริบตัวอย่าง ๓ วัน ๒ คืน

วันแรก

ตามรอยมมนุษย์ในสมัยเมื่อกว่า ๕,๐๐๐ ปี
ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง และไป
ไหว้พระธาตุเชิงชุม จ. สกลนคร

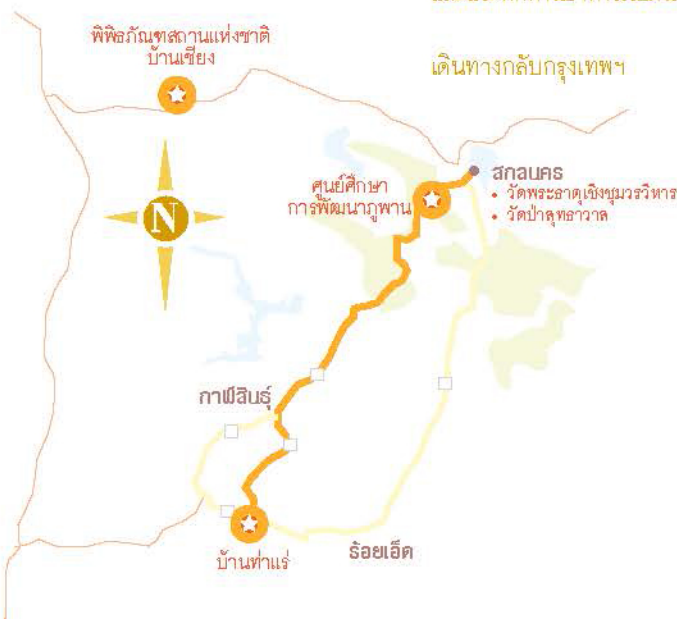
ค้างคืนที่จังหวัดสกลนคร

วันที่สอง

เดินทางไปชมโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา
ภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และนั่ง
รถรางชมการเกษตรและปศุสัตว์ ชม ๓ ตำ
มหัตถกรรมแห่งภูพาน วิวดำ ไก่ดำ หมูดำ

วันที่สาม

กราบพระเกจิแดนอีสานที่พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์
มั่น ภูริทัตโต ที่วัดป่าสุทธาวาส จากนั้นเดินทาง
ไปบ้านท่าแร่ เพื่อชมโบสถ์คริสต์ในดินแดนอีสาน
และแวะพักทานอาหารเวียดนามที่จังหวัดอุดรธานี

ทางเดินสู่ป่าธรรมชาต

โครงการสวนพฤกษศาสตร์ชายแดนภาคใต้

ภาคใต้

เส้นทางที่ ๔

พ่อของแผ่นดินผู้ทรงแก้ปัญหาดิน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โครงการสวนพฤกษศาสตร์ชายแดนภาคใต้ ต.ทะเลวอ จ.นราธิวาส

ล่องสู่ละติจูดที่ ๖ ดินแดนทางตอนใต้สุดของประเทศไทย ณ จังหวัดนราธิวาส เมืองเจียบสงบที่อาบไล้ด้วยความงามของวัฒนธรรมมุสลิม ถิ่นทะเลงามติดชายแดนมาเลเซีย ซึ่งเป็น ๑ ใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่อยู่ในโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ

แต่ในอีกมุมหนึ่งนั้น เมืองนราเคยเป็นดินแดนที่เต็มไปด้วยพื้นที่ดินที่ถูกทิ้งให้รกร้างเปล่าประโยชน์ เนื่องจากจังหวัดนี้มีพื้นที่ลุ่มต่ำน้ำขังตลอดปีที่เรียกว่า "ดินพรุ" แม้ระบายน้ำออกแล้วก็เพาะปลูกไม่ได้ผล เพราะดินมีกรดกำมะถันสูงเมื่อดินแห้งทำให้ดินเปรี้ยวจัด เป็นอันตรายต่อการเติบโตของพืช พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้ก่อตั้ง "ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ" เพื่อเป็นแหล่งรวมการศึกษาและเป็นแนวทางพัฒนาที่ดินทำกินแก่ราษฎรในพื้นที่ ทั้งวิเคระห์ทดลองทดสอบการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ อบรมการเกษตรบนพื้นที่ศูนย์ฯ กว่า ๑,๗๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ระหว่างบ้านพิกุลทอง บ้านโคกสยา ตำบลทะเลวอเหนืออำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ห่างจากตัวเมืองไป ๘ กิโลเมตร เมื่อเข้ามาที่นี่แล้ว สามารถศึกษาเรียนรู้งานด้านเกษตรกรรมตามแนวคิดของ

พอหลวงได้ ไม่ว่าจะเป็นโครงการในพระราชดำริ
อย่างโครงการแก้งดิน ทดลองทำให้นดินในนาข้าว
เปรี้ยวที่สุด และหาวิธีแก้ไข เพื่อที่จะนำไป
ปรับใช้กับดินเปรี้ยวในพื้นที่ต่างๆ หรือโครงการ
อื่นๆ ของศูนย์ฯ เอง เช่น โครงการเกษตรทฤษฎี
ใหม่ ที่นำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพพื้นที่ซึ่งมีน้ำ
มาก การทดลองปลูกปาล์มน้ำมันที่ขึ้นในดิน
อินทรีย์จัด โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก
ครบวงจร ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ที่เข้ามาดูแลผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน โรงงาน
ปศุสัตว์ทำบ่อกักขีวภาพจากมูลวัว การทดลอง
นำระกำหวานมาปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพารา
ตลอดจนขมการปลูกไม้ดอกเมืองหนาว ที่เราเอง
ก็คาดไม่ถึงว่าภาคใต้จะทำได้

นอกจากนั้นยังเปิดให้ผู้สนใจเข้ามาฝึกอบรม
งานหัตถกรรมจากกระจูดและใบปาทนนในวัน
เวลาราชการอีกด้วย ส่วนบรรยากาศการ
ดูงานที่นี่นั้น ก็ให้ความรู้สึกเหมือนมาพักผ่อน
ในสวนสาธารณะ และยังมีนันทนาการจัดขึ้น
ทุกเดือนกันยายน ซึ่งตรงกับเทศกาลของดี

เมืองนราพอดิ จึงเป็นช่วงเวลาที่น่ามาเยี่ยมเยือน
ที่สุด

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง
๘๕ ม.๖ เทศบาลตำบลกะลุวอเหนือ อ.เมือง
จ.นราธิวาส ๘๖๐๐๐

โทร. ๐ ๙๓๖๓ ๑๐๓๓, ๐ ๙๓๖๓ ๑๐๓๘

www.pikunthong.com

การเดินทาง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ตั้งอยู่ห่างจาก
พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ประมาณ ๑
กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองนราธิวาส
ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘๔
นราธิวาส-ตากใบ ระยะทาง ๘ กิโลเมตร

เดินทางต่ออีกจิตใจเดียว เพื่อมาเยือนคล้ายท่ามกลางแมกไม้ใกล้สายน้ำ ใน “โครงการสวนพฤกษศาสตร์ชายแดนภาคใต้” ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ที่ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชดำริ ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีสวนพฤกษศาสตร์สำหรับรวบรวมพันธุ์ไม้ประจำถิ่น อย่างเช่นที่จังหวัดเชียงใหม่มีสวนพฤกษศาสตร์ที่อำเภอแมริม

จากนั้นบริเวณป่าเขาต้นหยงและป่าเขาสำนักที่อยู่ไม่ไกลจากชุมชนเมืองนราธิวาส ก็ได้รับการเนรมิตให้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ที่รวบรวมพันธุ์ไม้ประจำถิ่น ทั้งหายากและใกล้สูญพันธุ์ ทั้งแก๊ก เทพราโร เขียด ทั้ง กะออก ศรียะลา เนียง สิ่งทำ งาน ฯลฯ ให้ชาวเมืองได้มาพักผ่อนหย่อนใจพร้อมๆ ไปด้วยการเรียนรู้และช่วยกันอนุรักษ์

ลองเลือกเดินชมจากบริเวณอ่างเก็บน้ำ ที่เต็มไปด้วยบัวชนิดต่างๆ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ได้เสด็จฯ ทอดพระเนตรพันธุ์บัวในอ่างเก็บน้ำใกล้บ้านเป็นประจำ ก่อนสำรวจพื้นที่โดยรอบที่เรียงรายด้วยไม้เศรษฐกิจ จากนั้นมาศึกษาการปลูกยางพาราและพืชแซมยางในพื้นที่สวนยางเขาสำนัก ส่วนบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาสำนัก ก็เป็นพื้นที่วิจัยพันธุ์ไม้ท้องถิ่นและยังเป็นอีกจุดที่ประชาชนเข้าไปท่องเที่ยวศึกษารธรรมชาติได้ ก่อนมาชมนิทรรศการพรรณไม้เกียรติประวัติของไทยเป็นการปิดท้าย

สวนพฤกษศาสตร์ชายแดนภาคใต้

อ.เมือง จ.นราธิวาส ๙๖๐๐๐

โทร. ๐๙ ๑๖๖๙ ๐๑๖๐

พื้นที่ใกล้เคียงกับสวนพฤกษศาสตร์ยังมีแหล่งทัศนศึกษาและท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามโครงการพระราชดำริอีกหลายโครงการที่น่าสนใจ เช่น

- โครงการฟาร์มตัวอย่าง การปลูกผักปลอดสารพิษ การปศุสัตว์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร การประมง การเพาะเลี้ยงนกต่างๆ และการผลิตนมแพะ
- โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตพืชเกษตร การเลี้ยงปลาในกระชัง การทำนาข้าวตามทฤษฎีใหม่ การจัดการป่าเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู (การจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าศิลปาชีพและสินค้า OTOP ในอนาคต)
- ป่าลุ่มน้ำบางนรา ล่องเรือเพื่อชมความสวยงามของพรรณไม้และสัตว์ป่าในป่าพรุธรรมชาติริมฝั่งแม่น้ำบางนรา

การเดินทาง

ไปตามทางหลวง ๓๐๙๔ (นราธิวาส-ตากใบ) อยู่ใกล้กับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ห่างจากตัวเมืองนราธิวาสประมาณ ๙ กิโลเมตร

ภาคใต้

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

ละแซ
จ.นราธิวาส

แม้จะใช้แป้งแบนยาวคล้ายกล้วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ แต่เวลากินจะราดด้วยน้ำแกงที่ผสมเนื้อปลา แก่ลุ่มผักเหมือนเวลากินขนมจีน

ทริปตัวอย่าง ๒ วัน ๑ คืน

วันแรก

ชมการพัฒนาที่เดิน โครงการแก่งดิน ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง และชมสวนพฤกษศาสตร์ไม้ม่วงเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

ค้างคืนที่จังหวัดนราธิวาส

วันที่สอง

ไหว้สักการะพระพุทธรูปกษัตริย์มิ่งมงคล วัดเขากง และชมเรือกอยและ ชมวิถีชีวิตชาวเลริมฝั่งแม่น้ำบางนราที่หาดนราทัศน์ แล้วแวะซื้อข้าวเกรียบปลา ของฝากขึ้นชื่อ

เดินทางกลับกรุงเทพฯ

เส้นทางที่ ๙

บรรเทาทุกข์ปวงชนชาวลุ่มน้ำ

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ประจวบปลายน้ำอุทกวิทยาประสิทธิ
พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง
พระตำหนักประทับแรมเฉลิมพระเกียรติ ปากพนัง
ชุมชนขนานนาก

ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช หากย้อนเวลากลับไปในอดีต ประชาชนส่วนใหญ่ได้พึ่งพาอาศัยความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร แม่น้ำปากพนังคือแม่น้ำสายสำคัญของลุ่มน้ำแห่งนี้ ทั้งยังเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญรุ่งเรืองในหลายๆ ด้าน จนทำให้นครศรีธรรมราชถูกเรียกขานกันติดปากว่าเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำทางภาคใต้

แต่เมื่อเวลาผ่านไป จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นก็ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ลุ่มน้ำที่เคยอุดมสมบูรณ์แปรเปลี่ยนเป็นความแห้งแล้ง ป่าไม้ต้นน้ำลำธารที่เคยอุดมสมบูรณ์

ลดปริมาณลงอย่างรวดเร็ว และด้วยลักษณะพื้นที่แม่น้ำปากพนังมีท้องน้ำอยู่ระดับต่ำกว่าน้ำทะเล ทั้งยังมีความลาดชันน้อย น้ำเค็มจึงสามารถเข้ามารุกล้ำพื้นที่ได้โดยง่าย และที่ตอนใต้ของลุ่มน้ำยังมีพายุคนเค็ง เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำขนาดใหญ่ที่มีน้ำท่วมขังตลอดทั้งปี เกิดสารไฟโรที่ทำให้ดินมีสภาพเป็นกรดและน้ำเปรี้ยว ส่งผลให้เกษตรกรขาดแคลนน้ำที่จะใช้ในการเพาะปลูก

เมื่อใดที่น้ำทะเลหนุนสูง กอปรกับปริมาณน้ำในช่วงฤดูฝน ทำให้ไม่สามารถระบายลงสู่ทะเลได้ทัน เกิดเป็นความเสียหายในวงกว้างแก่พื้นที่เพาะปลูกและชุมชน ก่อให้เกิดปัญหาพื้นที่

เพาะปลูกเสียหาย ผลิตผลน้อย ราษฎรขาดรายได้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจึงได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมน้ำปากพนัง ทรงให้กรมชลประทานศึกษาแนวทางก่อสร้างประตูระบายน้ำอุทกวิภาชประสิทธิ์ ที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เพื่อป้องกันน้ำเค็มรุกล้ำและกักน้ำจืด ก่อสร้างระบบคลอง เพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมและระบบกระจายน้ำเพื่อการเพาะปลูก ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ร่วมสัมผัสถึงความยิ่งใหญ่จากพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการแก้ไขปัญหาทั้ง 4 ด้าน คือน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเค็ม และน้ำเปรี้ยว ซึ่งจะบอกเล่าเรื่องราวแก่ผู้มาเยือน ณ พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเยือนพระตำหนักประทับแรมเฉลิมพระเกียรติ แห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทยที่สร้างขึ้นจากพลังศรัทธาและความจงรักภักดีอันยิ่งใหญ่

ของคนไทยทั่วประเทศที่รวมใจกันบริจาคเงินสร้างบ้านให้พ่อ เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์

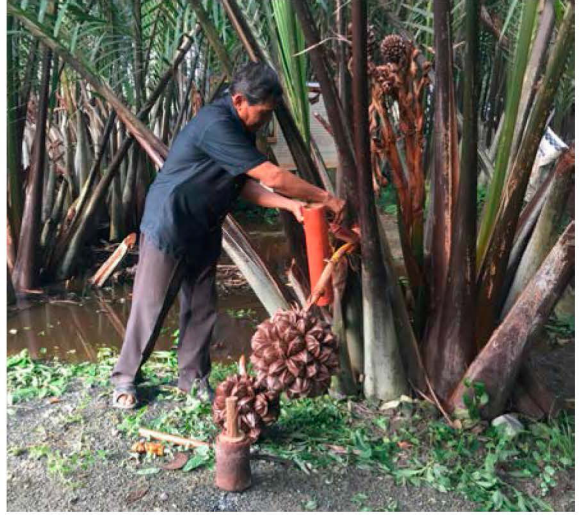
- โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ประตูระบายน้ำอุทกวิภาชประสิทธิ์
- พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ
- โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง
- พระตำหนักประทับแรมเฉลิมพระเกียรติ ปากพนัง

ม.๕ ต.หูล่อง อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช

การเดินทาง

จากตัวเมืองตรงไปสู่อำเภอปากพนัง ประมาณ ๓๕ กิโลเมตร โดยใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๓ เลี้ยวขวาที่บริเวณสามแยกไปอำเภอปากพนัง ฝั่งตะวันออก ถึงสี่แยกเลี้ยวขวาไปตามถนนปากพนัง-เชียรใหญ่ ประมาณ ๒ กิโลเมตร ก็จะถึงโครงการฯ

จากนั้นเดินตามรอยฟอยอย่างพอเพียงมาสัมผัส
ความเรียบง่ายของวิถีชาวไร่จากชุมชนบ้าน
ขนานนาก ผลิตภัณฑ์ที่ถูกรังสรรค์มาจากพืช
มหัศจรรย์ของขวัญแห่งธรรมชาติ ทั้งการนวด
จาก, การปาดจาก, การเก็บน้ำตาลจาก, การต้ม
น้ำตาลจาก, การโซมน้ำตาลจาก, การसान
ดับจาก และการสานหมากจากเป็นภาชนะสำหรับ
ใส่น้ำ อีกทั้งของฝากจาก “จาก” ได้แก่ น้ำตาล
จากแบบเกล็ด, น้ำตาลปี๊บหวานละมุน, น้ำผึ้ง
จากหอมหวาน, น้ำส้มจากรสจัดจาด และสุรา
จาก “จาก” ให้เลือกซื้อกันอย่างจุใจ

สวนส้มโอทับทิมสยามคือสถานที่ที่จะได้พบกับ
ผลไม้ห้ามพลาดประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
ซึ่งมีความพิเศษ คือตัวเนื้อสีแดงดูจุกทับทิม
และผิวเปลือกนุ่มดูจุก่ามะหะยีเป็รียบดั่งมณี
เม็ดงามแห่งลุ่มน้ำปากพนัง เป็นผลมาจาก
พระมหากรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ ๙
จากการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง
ลดความเสี่ยงต่อความเสียหายในการปลูกส้มโอ
ชาวสวนทุกคนจึงมุ่งมั่นตั้งใจปลูกส้มโอทับทิม
สยามให้ได้ผลดีที่สุด เพื่อนำทุกลูกๆ ถวาย
เป็นประจำทุกปี อีกทั้งยังเป็นผลผลิตที่ส่งออก
สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรชาวนครศรีธรรมราช
อีกด้วย

ชุมชนขนานนาก อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช

การเดินทาง

เดินทางเข้าสู่ทางหลวงสายปากพนัง-หัวไทร
เป็นระยะทาง ๒๖ กิโลเมตร ก็จะถึงตำบล
ขนานนาก

ภาคใต้

เมนูแนะนำอาหารพื้นถิ่น

ขนมกวนขาว
จ.นครศรีธรรมราช

ของหวานพื้นบ้านคนเมืองคอน กวนจาก แป้งข้าวเจ้า ทางกะทิ กะทิ เกลือ และน้ำปูนใส แล้วราดด้วยกะทิเข้มข้น โรยถั่วเขียวคั่วกรอบ ให้รสชาติหวานมัน

ทริปตัวอย่าง ๑ วัน

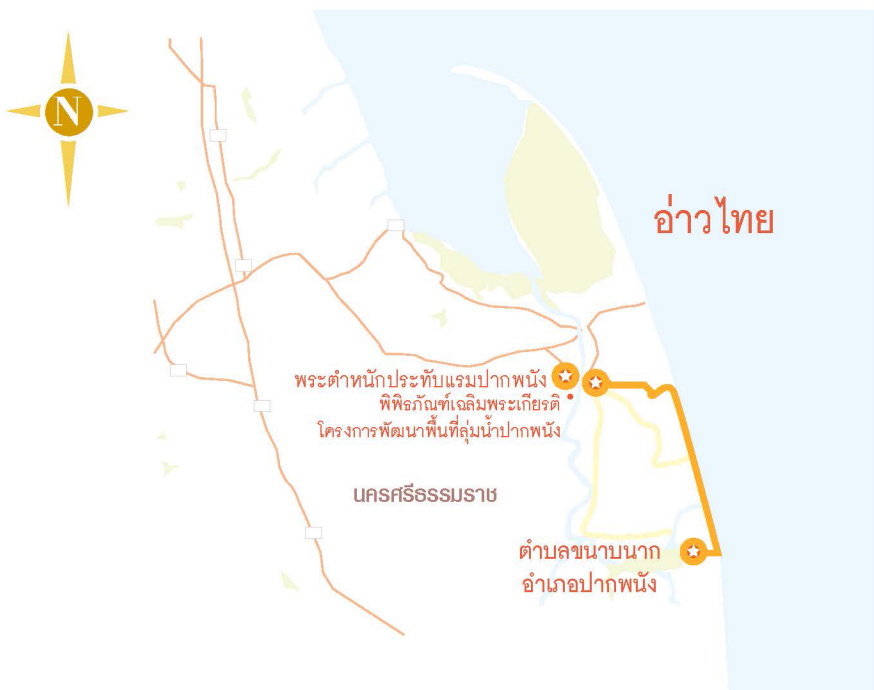
เดินทางสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช ช่วงเช้า เข้าเยี่ยมชมโครงการลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อศึกษาและชิมซั๊บถึง

ประวัติศาสตร์อันรุ่งเรืองและความพอเพียงของชาวบ้านในพื้นที่ปากพนัง ช่วงบ่ายแวะชิมส้มโอทับทิมสยาม ผลไม้ขึ้นชื่อประจำจังหวัด ณ สวนผลไม้ซึ่งมีให้เลือกหลายแห่ง เช่น สวนสวัสดิ์สุข สวนลุงน้อย ชมรมคนลุ่มน้ำ ฟังพาดตนเองในพื้นที่บ้านบางดุก ฯลฯ

พักค้างคืนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ช่วงเช้า ซื้อของฝากจาก “จาก” และเรียนรู้การผลิตสินค้าที่ได้จากธรรมชาติมาแปรรูป เป็นน้ำตาลที่ชุมชนขนานนาก

เดินทางกลับกรุงเทพฯ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐

www.tourismthailand.org

สำนักงานในประเทศ

ภูมิภาคภาคเหนือ

ททท. สำนักงานเชียงใหม่ (เชียงใหม่)

๑๐๕/๑ ถ.เชียงใหม่-ลำพูน ต.วัดเกต อ.เมืองฯ จ.เชียงใหม่ ๕๐๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๒๔ ๘๖๐๕-๕

ททท. สำนักงานเชียงใหม่ (เชียงใหม่)

๔๔๘/๑๖ ถ.สิงห์โคก อ.เมืองฯ จ.เชียงใหม่ ๕๗๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๑ ๘๔๓๓, ๐ ๕๓๘๔ ๔๖๘๔-๕

ภูมิภาคภาคกลาง

ททท. สำนักงานกาญจนบุรี (กาญจนบุรี, ราชบุรี)

๑๔ ถ.แสงชูโต ต.บ้านเหนือ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี ๗๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๔๕๑ ๑๒๐๐, ๐ ๓๔๕๑ ๒๕๐๐

ททท. สำนักงานเพชรบุรี (เพชรบุรี)

๕๐๐/๕๑ ถ.เพชรเกษม อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ๗๖๑๒๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๒๔๗ ๑๐๐๕-๖

ททท. สำนักงานประจวบคีรีขันธ์ (ประจวบคีรีขันธ์)

๓๙/๙ ถ.เพชรเกษม ต.หัวหิน อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๒๕๑ ๓๘๘๕, ๐ ๓๒๕๑ ๓๘๗๑, ๐ ๓๒๕๑ ๓๘๕๔

ททท. สำนักงานฉะเชิงเทรา (ฉะเชิงเทรา, สมุทรปราการ)

๒๐๓ ถ.หน้าเมือง ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา

โทรศัพท์ ๐ ๓๘๕๑ ๔๐๐๙

ภูมิภาคภาคตะวันออก

ททท. สำนักงานระยอง (ระยอง, จันทบุรี)

๑๕๓/๔ ม.๑๒ ถ.สุขุมวิท ต.ตะพง อ.เมืองฯ จ.ระยอง ๒๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๘๖๕ ๕๔๒๐-๑

ภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ททท. สำนักงานนครพนม (นครพนม, สกลนคร, มุกดาหาร)

๑๘๔/๑ ถ.สุนทรวิจิตร ต.ในเมือง อ.เมืองฯ จ.นครพนม ๔๘๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๔๒๕๑ ๓๔๙๐-๑

ภูมิภาคภาคใต้

ททท. สำนักงานนครศรีธรรมราช (นครศรีธรรมราช, พัทลุง)

สนามหน้าเมือง ถ.ราชดำเนิน อ.เมืองฯ จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๗๕๓๔ ๖๕๑๕-๖

ททท. สำนักงานนครศรีธรรมราช (นครศรีธรรมราช, ยะลา, ปัตตานี)

๑๐๒/๓ ถ.นราธิวาส-ตากใบ ม.๒ ต.กะลุวอเหนือ อ.เมืองฯ จ.นราธิวาส ๘๖๐๐๐

ถ.ศูนย์ราชการ ม.๘ ต.ลำภู อ.เมืองฯ จ.นราธิวาส ๘๖๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๗๓๕๒ ๒๔๑๑

เที่ยงพอใจ... ไปพอเพียง

สำนักงานวิสาหกิจ
เทโก้
สโตนส์
ลิกซิ่ง

